

INNOCENTIVS QVARTVS.

110
fuscat advoçatos, vel parat illicitos defensores; maxime quia facinus quos inquit, æquat: nisi monitione præfus illa desisterint, & eorum virtus duxerint consilium.

*Transfuga
rapiantur.*

§. 6. Eos preterea qui convicti in uno loco de heresi, ad alia loca se transferunt, ut cauti possint effundere virus hereticiæ pravitatis, debitam censem subire vindictam: ut super hoc per viros ab eodem errore conversos ad fidem, necnon & per alios, qui eos de heresi conciverunt (quod in hoc casu concedimus licet faciem) evidenter timendum habeatur.

§. 7. Ita inimici intentio ducimus addicendo¹, si quos hereticorum ad judicium traductos, in extrema vita periculo heresim abjurantes, postmodum de falso juramento constiterit, & fide mentita convincitac eos cogitigerit ejusdem morbi spontaneam incurrere recidivam, ut sibi damnabilis iniquitas sit mentita, & poenam debiram mendacium non evadat.

§. 8. Omne insuper proclamationis & appellationis beneficium, ab hereticis, receptatoribus, & fautoribus eorundem penitus amovemus: volentes ut de finibus imperii, in quibus semper debet existere fida fides, heretica labis germina modis omnibus delentur.

§. 9. Ceterum quanto majora divina nutu miseratio- nis accepimus, & altiore locum præ filii hominum obtinemus, esto devotiona debemus obsequia gratitudinis conferentes, si quando in nostri nominis contéptores nostri culminis excandescit auctoritas, si teos leæ manifestati, in personis eorum & liberorum suorum exhereti- datione damnamus, multo fortius, justusque contra Dei blasphematores nominis, & Catholicæ fidei detractores provocamus, eorundem hereticorum, receptatorum, fau- torum, & advocatorum suorum hæredes & posteros, que ad secundam progeniem, beneficiis cunctis tempo- ralibus, publicis officiis & honoribus, Imperiali auctoritate privantes, ut in paterni memoria criminis continuo meroe tabescant: verè scientes, quod Deus zelotes est, peccata patrum in filios potenter ulciscens.

§. 10. Nec quidem à misericordia finibus duximus excludendum, ut si qui paternæ heresis non sequaces latenter pateat perfidiam revelaverint, quacumque reatus illorum animadversione plestantur, prædictæ puni- tioni non subjaceant innocentiae filiorum.

§. 11. Ad hac notum fieri volumus fratres Prædicatorum de Ordine Prædicatorum, pro fidei negotio in partibus Imperii nostri contra hereticos deputatos, ceteros quoque qui ad hereticos indicandos accesserint, nisi aliqui eorum ab interiore fuerint proscripti, eundo, morando, & redeundo, sub nostri Imperii speciali defensione recepros, & quod ad omnes, sub ope ac recommendatione fidelium ipsorum, volumus inoffensos. Universita- ti veltri manentes, quatenus quoscumque, & apud quæcumque velut in reverentia, benignè recipiatis eosdem; & personas amiculas hæreticorum eis insidian- tium, collabantes, iugennes, omne consilium, ducatum, & auxilium Imperii pro tam acceptis coram Deo ne- gotiis exercitare.

§. 12. Hæreticos vero quos & ostenderint ipsi vobis in jure, utrum velletis summi capientes, diligenter custo- dia detinendis. Nonne post Ecclesiastice damnationis ju- dicium, peccatum lubeant, quam merentur. Scitur quod in operatione ipsius negotii, gratum Deo, & laudabile nobis obsequium concretis, ù ad expellendam de partibus nostri Imperii novam & infolitam hæreticæ pravitatis, inseparabilem, opem, & operam, unà cum eisdem fratribus prædictis, ut faciem, & si quis foret exinde negligens & remissus, ac etiam inutilis, coram Domino, & in con- spectu nostro poterit merito culpabilis apparere.

Dat. Padua. Februarii, xij. indictione.

FRIDERICVS DEI GRATIA, &c.

Hic Imper- tor aduersus hereticos, & profanum Fato, omnes invictis.

¶ Nconsulitem tunican Ds: nostri dissuere conatur hereticis, & vocabuli virtus servientes, quod significatio- nem divisionis enuntiat, in ipsius indivisibilis fidei uni- tate nituntur inducere sectionem: & oves a Petri custo- dia, cui pascenda a pastore bono sunt creditæ segregare.

Hi sunt lupi rapaces intrisecus, eosque mansuetu- dinem prætententes ovium, quousque avile possint sub- intrare dominicum. Hi sunt Angeli pessimi. Hi sunt filii pravitatum, à patre inequitate, & frondis amore, ad animas simplices destinati. Hi colagi, qui columbas deci- pient. Hi serpentes, qui latenter videntur inserpere, & sub melius dulcedine, virus evomere. Ut vita cibū mini- strare & simulent, a cauda fetiunt, & mortis poculū velut quoddam durissimum venenum innescit. Horum seæ vegebus, vel ne in publicum prodeant, non sunt notatae nominibus, vel (quod est forte nefandius) non contentæ, ut vel ab Atro Ariani, vel à Nestore Nestoriani, aut à similibus similes nunquam erint: sed in exemplum martyrum, qui pro fide Catholices martyria subierunt, Patarenos se nominant, velut expositos passioni. Hujusmodi miseri Patareni, à quibus absit sancta credulitas divinitatis aeternæ, sub una contextu nequitia insimul tres offendunt; Deum vident, proximos, & seipso. Deum, dum Dei fi- dem, & Filium non agnoscunt. Decipiunt proximos, dum ipsi sub spe spiritualis alimonie, hereticæ pravitatis obiectamenta ministrant. Crudelius etiam seviunt in se- ipso, dum post animatum dispendium, corpora denique severa mortis illecebri, quam per agnationem veram & vera fidei possent evadere, vita prodigi, & necis im- providi sectatores, involvunt: & (quod est ipso dictu di- fissionis) superstites etiam non terrentur exemplo.

§. 1. Contra tales sibi, Deo, & hominibus ac infe- stos continere non possumus motus nostros, quin debi- Crimen h-
eis, cum
of horribili-
litas.
tis ultionis in eo gladium exeramus: tanto ipso instan- tius persequentes, quando in evidentiorem delusionem fidei Christianæ, propè Romanam Ecclesiam, quæ caput Ecclesiærum omnium judicatur, superstitionis sua sceleratius exercere noscitur. Aded quod ab Italæ finibus, præsertim à partibus Lombardæ, in quibus pro certo perpendimus ipsorum nequitiam latius abundare, jamque usque ad Regnum nostrum Sicilia, suæ perfidiae ri- vulos derivarupt. Quod acerbissimum reputantes, Statui- mus in primis, ut crimen hæreticos, & damnata leæ cu- justibet, quocumque nomine censeatur sectatores, prout veteribus legibus est indicatum, inter publica crimina nu- merentur. Imo crimen leæ majestatis nostræ debet ab omnibus horribilius judicari, quod in divina majestatis injuriam nolcitur attentatum, quamvis judicij potestate alterum alteri non excellat. Nam sicuti perduellionis cri- men personas admittit damnatorum, & bona, & damnat post obitum memoriam defunctorum: sic & in predicto crimen, quo Patareni notantur, per omnia volumus ob- servari.

§. 2. Et ut ipsum nequitia, qui (quia Dominum non sequuntur) in tenebris ambulant, detegatur, nemine etiā deferente, investigari voluntus diligenter hujusmodi sce- lerum patratores, & per officiales nostros, sicut & alios malefactores inquire. Ac inquisitione notatos, etiā levis superstitionis arguento tangantur, à viris Ecclesiasticis, & Prelatis examinati iubemus. Per quos si inventi fuerint à fide Catholicæ faltem in articulo deviare, ac per ipsos pastorali more cōmonisti, tenebrosi diaboli reliqis insidiis, nolcrint agnoscere Deum lucis, sed in erroris concepta, instanti perseverent, prefentis nostræ legis edicto damnata mortem pati Patarenos, aliosque hæ- reticos, quæ nomine censeantur, determinus, quam affectus, ut vivi in conspectu hominum combatantur, flammasque commissi judicio. Nec dolemus, quod in hoc volumen satisfaciuimus voluntati, ex quo pœnam so- lum, nec fructum aliun consequentur erroris.

§. 3. Apud nos talibus nemo intervenire presumat, Patreni
quod qui fecerit, in ipsum nostræ indignationis aculeos denegatur
non immerito convertemus.

Dat. Padua 22. Februarii, xij. Indictione.

Imperator Fridericus semper Augustus, &c.

Patreni
faustos
legamus.

P

Atarenorum receptatores, & complices, & quocum- que modo fautores, qui ut à pœna alios possint exi- mere, de se velut improvidi non formidant, publicatis bonis omnibus telegandos in perpetuum esse cense- mus.

§. 1. Et

§. 1. Et ipsorum filii ad honores aliquos nullatenus admittantur. Si tamen aliquis fautorum hujusmodi detexerit aliquem Patrem, de cuius perfidia manifeste probatur, in fiduci premium quam agnoscit, famam pristinam de Imperiali clementia restitutionis beneficium integrum consequbatur.

Incipit Capitulo constitutionis contra Patrem
edita per eundem Fridericum illustrissimum virum,
Romanorum Imperatorem, semper Augustum,
Hierosolimam, & Siciliam Regem.

Catharos, Patrenos, Spermatistas, Leonistas, Arnalditas, Circumcisos, Passaginos, Josephinos, Garafes, Albanenses, Franciscos, Bagnarolos, Commixtos, Vvaldenses, Roncarolos, Compunellos, Vvarinos, & Ottolenos, cum illis de Aquanigra, & oamen hereticos utriusque sexus, quocumque nomine censentur, perpetua damnatio infamia, diffidamus atque bannimus. Censentes ut bona talium confiscentur, nec ad eos ultrius revertantur: ita quod filii eorum ad successionem pervenire non possint, cum longe sit gravius aeternam, quam temporalem offendere maiestatem.

§. 2. Qui autem invenient fuerint sola suspicione notabiles, nisi ad mandatum Ecclesiae juxta considerationem suspicioneis qualitatemque personae, propriam innocentiam congrua purgatione monstraverint, tanquam infames & banniti ab omnibus habentur, ita quod si per annum petmantur, ex tunc eos sicut hereticos condemnamus.

§. 2. Statuimus etiam hoc editio in perpetuum valitudo, ut Potestates, & Consules, seu Rectores, quibuscumque fungantur officiis, pro defensione Fidei presenti publicum juramentum, quod de terris sua dictiori subiectis universos hereticos ab Ecclesia denotatos, bona fide pro virtibus exterminate studebunt. Ita quod amodo quodcumque quis fuerit in perpetuam honestatem* vel tempore allumptus, hoc teneatur. Capitulum iuramento firmare. Alioquin neque pro potestatis, neque pro consulibus, seu consimilibus habeantur: eorumque sententias ex tunc decernimus inutiles & inane. Si vero dominus temporalis, requisitus & monitus ab Ecclesia terram suam purgare neglexerit ab heretica pravitate, post annum à tempore monitionis elapsum, terram ipsius exponimus Catholicis occupandam, qui eam, exterminatis hereticis, absque ulla contradictione possident, & in fideli puritate conservent, salvo jure dominii temporalis, dummodo super hoc nullum praeter obstatum, nec aliquod impedimentum opponat. Eadem nichilominus lege servata contra eos qui non habent dominios principales.

§. 3. Credentes præterea, receptatores, defensores, & fautores hereticorum bannimus. Statuentes, ut si poltquam quilibet talium fuerit excommunicatione notatus satisfacere contempserit infra annum, ex tunc ipso jure sit factus infamis, & ad publica officia, seu consilia, vel ad aliquos eligendos hujusmodi, nec ad testimonium admittatur. Sit etiam intestabilis, ut nec testamenti libera habeat factio, nec ad hereditatis successionem accedat. Nullus ei præterea super quocumque negotio, sed ipse alii respondere cogatur. Quod si iudex extiterit, ejus sententia nullam obtineat firmitatem, nec causa aliqua ad ejus audienciam perferantur. Si fuerit advo-catus, ejus patrocinium nullatenus admittatur. Si Tabellio ejus instrumenta confecta per manum ipsius nullius penitus sit momenti. Adjicimus insuper quod hereticus per hereticam convinci possit, & quod domus Patrenorum, receptatorum, & defensorum, & fautorum, sive ubi docuerint, sive ubi aliis manus imposuerint, destruantur, nulla tempore restituenda. Dat. Padua 22. Februario, xij. Indictione.

§. 4. Rex Regum apostolantes à fide Catholica penitus execratur, insequuntur ultiōibus, bonis suis omnibus spoliamus. Et ut à professione vel vita naufragantes legibus coarctamus, successiones tollimus, ab eis omne jus legitimū abdicamus.

D.P.A. 1. die
11. Oct. 16. Dat. Perusii, 2. Kal. Novēb. Pōtis, nostri Anno primo.

Honestas ad Regem dicitur, ut se ad Regem concretari faciat librum. Tunc vero utrum tuit Judæi, illico prohibetur, & non solum seruientes naturæ Christianos.

Quodlibet prohibitione tres libri prohibentur, alios indecorum liberos videantur. in lib. III. cap. 23. Canticis, & Clavis VIII. cap. 20. Lib. III. brutorum. Et quodlibet utrices & servitutis, idem prohibetur Clavis III. de cap. 9. & 23. de lib. & p. 1. editio est cap. 3. Pauli IV. Clavis III. ubi notabo cetera de Indis.

I N N O C E N T I V S P A P A I V. Editio A.D.
Ubiq. Reg. Francia.

1144.

Mpia. Judæorum perititia, de quorū corribus propter iminenitatem suorum lectorum Redemptor noster veniam non abstulit, sed in excusate, quia contigit ex parte in Israël, adhuc manere permittit, non convenienter, quod ex sola infericordia, pleras ipsos Christianos receperit, & cohabitationem liborum sustineat patienter, illa committit enormia, quia stupori audiencibus, & referentibus sunt horrori. Huius enim ingrati Dominus Iesu Christo, qui conversionem eorum ex sua longanimitatis alluentia patiente expectat, & tam prætentendit verecundiam culpe suæ, ne reverentes honorem fidei Christianæ, omillis seu contemptis Lege Melæca & Prophetis, quallam traditiones suorum seniorum sequuntur. Super quibus eos in Evangelio Dominus obligat dicens: Quare vos transgredi mihi mandatum Domini, & iterum fecitis propter traditiones vestras, hominum doctrinas & mandata docentes.

§. 1. In hujusmodi traditionibus, (que Tal- ei signantur mud Hebraicæ nuncupantur, & magnus liber est apud in lib. Tal- eos, excedens textum Biblit in imensem, in quo sunt mud. blasphemia in Deum & Christum ejus, ac beatam Virginem manifestæ, intricabiles fabulae, abusiones errorum, ac scutitiae inauditæ) filios suos docent, ac nutrunt, & à legis & Prophetarum doctrina redunde ipsos penitus alienos. Verentes, né veritate, que in eisdem Legi ac Prophetis est, intelecta, aperiè de unigenito Dei filio venturo in carnem testimonium pertinente, convertantur ad fidem, & ad Redemptorem suum humiliter revertantur.

§. 2. Et his non contenti, faciunt Christianas filiorum suorum utrices in contumeliam fidei Christianæ, cum quibus turpi multa contumeliant. Propter quia fidelibus est verendum, ne divinam Indignationem incurvant, dum eos perpetrare patiuntur indignè, que fidei nostra confusionem inducent.

§. 3. Et licet dilectus filius Cancellerius Parisiensis, & Doctores regentes Parisiis in sacra pagina, de mandato felicis recordationis G. Papæ prædecessoris nostri, tam prædictum abusione librum, quam alios quosdam cum omnibus glossis suis perlectis in potestate, ac examinatos ad confessionem perfidia Judæorum, publicè, coram Clerico, & populo, incendio concremant, prout in litteris eorum perspicimus contineri, quibus tu tanquam Catholicus Rex & Princeps Christianissimus impendiisti super hoc auxilium congruum & favorem, pro quo regalem excellentiam dignis in Domino laudibus commendamus, ac prosequimur actionibus gratiarum.

§. 4. Quia tamen nondum Judæorum ipsorum abusio profana quievit, nec adhuc dedit eis vexatio intellectum, celstudiinem regiam rogamus & obsecramus in Domino Iesu Christo; ut qui excessus hujusmodi detestabiles & enormes, communis in contumeliam Creatoris, & injuriā nominis Christiani, pīt incepisti, laudabiliter prosequendo, facias debita severitate percelli. Et tam prædictos abusione libros reprobatos per Doctores colde, quām generaliter omnes cum glossis suis, qui per ipsos examinati, & reprobati fuerint, mandes per totum Regnum tuum, ubicumque seperi poterunt, igne crevari.

K 2 §. 5. Fin.

Indorum
multa sunt
iniquitatu

Habentque
utrices
Christianas.

Cancellerius
Parisii, illis
comuni facit
Regis Francie
sia favente.
Quem hic
Pons. rogat ut
idem facias
in toto Regno

INNOCENTIUS QVARTVS!

Narratio
de servis
Christianis
non habens.

Dat. P. An. I.
die 9. Maii.

III. Damnatio se de morte Friderici II. Imperatoris, anathematis vinculo a Greg. IX. Innocentius innodati.

Hanc posui constitutionem, quia eam non integrum habemus in cap. 2. de sancto. Et re indic. in sexto. Gregorius nosse anathematis vinculum in illorum promulgavit, unde supra in ejus const. 13. Rotundalis.

Edita A. D.
1245.

INNOCENTIUS PAPA IV.
sacro presente Concilio, ad rei memoriam sempiternam.

Præmium.

Probabunda
reconcilia-
tione Frider.
II. Imp. cum
S.R. defi-
nivit ad eū
Ponit iste
Innocens spe-
cialis.

*H. vel V.

AD Apostolicæ dignitatis apicem, licet indigni dignatione divinae majestatis assumpti, omnium Christianorum curam, vigili, sedulaque solertia gerere, ac intima considerationis oculo singulorum discernere meritam, & provide deliberationis statera librare debemus, ut quos justi vigor examinis dignos ostenderit, congruis apostolamus favoribus, quos autem reos, penitus debitum deprimiramus: appendentes semper meritum, & præstatum, & qua lance, retribuendo cuique juxta qualitatem operis peccata vel gratiae quantitatem.

S. 1. Sunt cum dira guerragium commotio, nonnullas professiones Christianæ provincias diutius afflixisset, nos toto cupientes affectu mentis tranquillitatem, & pacem Ecclesiæ sanctæ Dei, & generaliter cuncto populo Christiano restituere, ac redire ad præcipuum Principem, scilicet hujus dissensionis & tribulationis auctorem, à fel. record. Gregorio Papa prædecessore nostro pro suis excessibus anathematis vinculo innodatum, speciales nuntios magna auctoratis viros, videlicet Venerabilis fratrem nostrum P. Albani, tunc Rothomagensē Archiepiscopum, & C. * Sabinen, tunc quondam Martin. Episcopum, ac dilectum filium nostrum Guill. Basili, ex duodecim Apostolorum Presbyterum Cardinalem, tunc Abbatem S. Facundi, qui salutem zelabatur ipsius, duximus designandos, facientes sibi proponi per ipsos, quod nos, & fratres nostri, quantum in nobis erat pacem per omnia segnum habere, nec non cum omnibus hominibus optabamus, parati sibi pacem, & tranquillitatem dare, ac mundo etiam universo, & quia Prælatorū, Clericorum, omniumque aliorum, quos detinebat captivos, & omnium tam Clericorum, quam Laicorum, quos ceperat in Galeis, restituo poterat esse pacis plurimum induciva, tunc ut illos restitueret, cum hoc idem tam ipse quam sui nuncii antequam ad Apostolatus vocati esse, ius officium, promisissent, rogari, & peti ab ipso fecimus per eosdem, ac proponi insuper, quod iidem parati erant pro nobis audire, & tractare pacem, ac etiā audire satisfactionem quam facere vellet Princeps de omnibus, pro quibus vinculo erat excommunicationis adstricatus, & offerri præterea, quod si Ecclesia eum in aliquo contra debitum lacerat, (quod non credebat) parata erat corrigeret, & in statu debitum reformaret; & si diceret ipse quod in nullo contra iustitiam lacerat Ecclesiam, vel quod nos eum contra iustitiam laceremus, parati eramus vocare Reges, Prælatos, & Principes tam Ecclesiasticos, quam Seculares ad aliquem tutum locū, ubi per se, vel solēnes Natiōis convenient, etaque parata Ecclesia de consilio Cōsilii sibi satisfacere, si cum laceret in aliquo, ac revocare sententiam, si quam contra ipsum iuste tulisset, & cum omni manutudine, ac misericordia, quantum cum Deo & honore suo fieri poterat, recipere de injuriis, & offendis ipsi Ecclesia, suisque per eum interrogatis satisfacionem ab ipso, Volebat etiam Ecclesia omnes amicos, & delicet, Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatu

6.5. Fidejuxta inhibendo ne de cetero negotiatio fieri possit, ut adhuc in pace plenaque securitate viventes habeant Christianos, ac filii liberos, illis famulis, leuitate, &c. Sed tamquam servi ambo obediunt a Domino, in cuius moretate magnitudo cuncte rationes, saltem per effectum opertis, servos & tecum, & ceteros, quos Carteri mors & ieiros liberos, & illos constituit esse servos, & ut proinde laudabilitatis tua, scilicet politia, & Dñm dignis laudes commendare.

Doc. Lat. 7. M. Matthei anno primo.

Iibique adhuc in pace plenaque securitate videntur, ut nūquā hat occasione posset aliquod suītē occidere.

6.6. Sed si et sic apud eum pro pace, paternis monitis, & preceptū, lenitatem curaverimus lenitatem, idem tamē Pharaonis admittimus daturam, & obturam more aspidis aureo, huic pœpœ, & monita, clata obstinatione, ac obstinata elatione despexit.

6.7. Et licet processu temporis in die Coenæ Domini proxima nuper præterita, præcedente coram nobis, & fratribus nostris Cardinalibus præsentibus charissimo in Christo filio nostro Constantinopolitano Impe. Illust. cœtu quoque nou modico Prælatorū, Senatoribus Populi Romani, & maxima multitudine aliorum qui eodem die properat solemnitatem ipsius de diversis Mundi partibus ad Apostolicam Sedem converterant, quod staret noltris, & Ecclesiæ mandatis per nobilem Virum Comitem Telosinum, ac Magistros P. de Vinea, & T. de Tussla Curie, & Judices, & Nuntios, & procuratores suos, speciale super hoc ab ipso mandatum habentes, præstiterit juramentum, postmodum tamen, quod juraverat, non implevit, quinimo ea intentione ipsum præstitisse juramentum probabiliter creditur, sicut ex factis sequentiibus colligitur evidenter, ut eidem Ecclesiæ, ac nobis illudret potius, quam pataret, cum anno & amplius jam clapsò nec ad ipsius Ecclesiæ gremium revocari potuerit, nec sibi de illatis ei dannis, & injuriis cutavetit satisfacere, licet super hoc extiterit requisitus.

6.8. Propter quod non valentes absque gravi Christi

At illi
finito
hac
eis non
hunc Rm
no Ponti
ci obediens
promissio
cum effici
tamen e
Imperi
cusa via

offensa
dianibū
iuramentū
eis non
hunc Rm
no Ponti
ci obediens
promissio
cum effici
tamen e
Imperi
cusa via

offensa iniquitates amplius tolerare, cogimur urgēte nos conscientia, justè animadvertere in eundem, & ut ad presens de ceteris ejus sceleribus raccemamus, quatuor gravissima, quæ nulla possunt celari tergiversatione, cōmisiit;

Gravissi
que sceler
poterant.

gravissimam, quod nulla possunt celari tergiversatione, cōmisiit; dojeravit enim multoties, pacem quondam inter Ecclesiæ & Imperium reformatæ temere violavit, per traxit etiam sacrilegium, capi faciens Cardinales S.R. Ecclesiæ, ac aliarum Ecclesiæ Pt. & Clericos, Religiosos, & sculantes venientes ad Concilium, quod idē prædecessor noster duxerat convocabendum. De hæreti quoque non dubiis, & levibus, sed difficultibus, & evidētibus argumentis suscepimus habetur; plura siquidem eum complicitate perjuria sat patet. Nam olim cum in Siciliæ partibus morabatur, priusquam esset ad Imperii dignitatem electus, coram bo. me. *C.S. Theodoro Diacono

*hæreti

Cardinali, Apostolicæ Sedis Legato, felicis record. Innocentio Papa prædecessori nostro, & successoribus ejus, Ecclesiæque Romana pro concessione Regni Siciliæ ab eadem Ecclesiæ libi facta, fidelitatis præstítit juramentū, & sicut dicitur, illud idem postquam ad candem dignitatem electus exitit, & venit ad Vrbem, coram eodem Innocentio, suisque fratribus Cardinalibus, aliis multis præsentibus, ligium* hominum in ejus faciēs manibus innovavit. Deinde eum in Alemannia esset, eidem I. & ipso defuncto, bon. me. Honorio Papa prædecessori nostro, & ejus successoribus, ac ipsi Ecclesiæ Romana, præsentibus Imperii Principibus, atque nobilibus juravit honores, ju- & possessiones Romana Ecclesiæ pro posse suo ser- res, ac protegere bona fide, & quod quæcumque manus suas devenirent, sine difficultate restituere, procuraret, nominatis expressè dictis possessionibus in hujusmodi juramentum: quod postmodum confirmavit, Coronam Imperii jam ad eum: sed horum trium juramentorum testem extitit violator, non sine proditionis nota, & læsa criminis majestatis. Nam contra præsumptum prædecessore G. & fratres suos comminatory literas eisdem fratribus delinatae ad Dictum G. apud fratres ipsos: sicut appetit per literas ab eo tunc directas eisdem, & etiā prout fertur per universum ferè orbem terrarum, multipliciter diffamare præsumptum, ac venerabilem fratrem nostrum O. Potuen. tunc S. Nicolai in carcere Tulliano Diaconum Cardinalē, & bo. me. I. Prætest. Episcopos, Apostolicæ Sedis Legatos, nobilis, & magna Ecclesiæ Romana membra, personaliter capi fecit, & bonis omnibus spoliatos, ac per diversa loca non semel ignominiose deductos, carcerib⁹ inancipari. Privilegium insuper, quod B. Petro, & successoribus ejus in ipso tradidit Dñs Jesus-Christus, vi- & cionem ab ipso, Volebat etiam Ecclesia omnes amicos, & delicet, Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatu

& in ecclesiis &c quodcumque soli vel super terram erit
solutum & in Gallia, in qua utique auctoritas & potestas
Ecclie Romanae constituta pro viribus diminueret, vel
ipsi Ecclie auferre se regit, scribitur se praefati G. senten-
tias non vereri, latius ab eo excommunicationem in ip-
sum non solius contemptis Ecclesie clavibus, non ser-
vando, verum etiam per se, ac officiales suos, & illam, &
alias excommunicationis, vel interdicti sententias, quas
idem omnino contempnit, cogendo alios non servare.
Possessiones quoque praefatae Romanae Ecclesie, videli-
cet Marchiam, Ducatum, Beneventum, cuius muros, &
tutus datus fecit, ac alias, quas in Thuscia, & Lombardia
partibus & quibusdam aliis obtinebat locis, paucis exce-
ptis, occupare non metuens, eas adhuc detinet occupa-
tas: & tanquam ei non sufficeret, quod manifeste contra
juramento praemissa presumendo talia veniebat per se, vel
suos officiales, earundem possessionum homines deje-
re compulit, ipsos à juramento fidelitatem, quibus Roma-
nae tenebantur Ecclesie, de facto, cum de jure non pos-
set, absolvens, & faciens eisdem fidelitatem nihilominus
abjurare praedictam, sibique fidelitatis hujusmodi jura-
menta præstare. Pacis vero ipsum violatorem exilere,
planè constat, quia cum olim tempore pacis inter ipsum,
& Ecclesiam reformatam jurasset coram bono mem. I. de Ab-
batis villa Episcopo Sabiniensi, & Magistro Th. tituli S.
Sabina Presbytero Cardinali, praesentibus multis Prae-
lati, Principibus, & Baronibus, quod staret, & pareret præ-
cile, absque ulla conditione omnibus mandatis Ecclesie,
super iis, pro quibus erat vinculo excommunicationis ad-
strictus, causis excommunicationis ejusdem expressis, per
ordinem coram eis, tum omnibus Theutonicis homini-
bus Regni Siciliae, ac quibuslibet aliis qui Ecclesia con-
tra ipsum adiungerant, omnem remittens offenam, & poe-
nam, & quod nullo tempore offendaret, vel offendendi face-
ret ipsos, pro eo quod Ecclesia adstiterant, præstari in
anima sua per Comitem Aceritarum faciens juramen-
tum. Postmodum pacem, & juramentum hujusmodi ne-
quaquam etabescens irretire perjuriis, non servavit. No-
nullos enim ex ipsis hominibus, tam nobiles, quam
aliros, postea capi, & incarcerated fecit, & eis bonis suis
omnibus spoliatis, uxores corum, & filios captivatis, ac
insuper terras Ecclesie contra promissionem, quam ei-
dem I. Sabini Episcopo, & Thomaro Cardinali fecerat,
irreverenter invalidit, licet ipsi ex tunc in eum præstem, si ullo modo prædicti articulis, aut conditionibus con-
traveniret, excommunicationis sententia promulgarant,
& cum iidem Apostolica ei auctoritate mandassent, ut
nec per se, nec per alium impediret, quin postulationes,
electiones, & confirmationes Ecclesiatum, & Monaste-
riorum in Regno prefato liberè de cætero fierent, secundum
statutum Concilii generalis, & quod nullas deinceps
in eodem Regno viris Ecclesiasticis, ac rebus eorum impo-
neret tallias, vel collectas, quodque nullus ibide Cleri-
cus, vel persona Ecclesiastica de cætero in civili, vel cri-
minali causa conveniretur coram judice seculari, nisi su-
per feudis quæstio civiliter habetur, ac Téplatiis, Hos-
pitalariis, & aliis personis Ecclesiasticis de dñis & inju-
riis irrogatis eisdem satisfaceret competenter, ipse man-
datum hujusmodi adimplere contempnit. Liquet namque
undecim, aut plures Archiepiscopales, & multas Episco-
pales sedes, Abbatis quoque, ac alias Ecclesiasticas ad
præsens vacante in Regno predicto, casque procurantes
ipso, sicut aperte patet, fuisse diutius Prælatorum regimi-
ne destitutas in grave ipsorum præjudiciū, & periculum
animarum. Et licet forte in aliquibus ejusdem Regni Ec-
clesiis electiones sint in Capitulis celebratae, quia tamen
per illa ejusdem familiares Clerici sunt electi, probabili
potest argumento concludi, quod facultatem non habe-
runt liberam eligendi. Ecclesiarum autem ipsius Regni
non solum facultates & bona fecit, prout voluit occupa-
ri, sed etiam Croces, Thuribula, Calices, & alias sacroseca-
rum Thefauros, & pannos fericos, velut cultus divini cō-
tēptor auferri, licet, ut dicitur, ipsis Ecclesiis, exacto ta-
men prius pro eis certo pretio, in parte fuerint restituti.
Clerici quippe collectis, & tallis multipliciter affligun-
tur, non solum trahuntur ad judicium sæculare, sed, ut af-
fertur, coguntur subire duella, incarcerated, occiduntur,

Bullar. Mag. Tom. I.

et cruciantur in excommunicatione, & opere obliuia
ordini clericali: praefatis autem Templariis, Hospitala-
ris, & personis Ecclesiasticis non est de dannis illarum cif-
dem, & injuriis satissimum. Eum quoque certum est, fore
facti legii patratorum; nam cum praefati Portuensis, &
Prænestini, Episcopi, & complures Ecclesiarum Praelati
& Clerici, tam Religiosi, quam Seculares ad Apostolicam
Sedem pro celebrando Concilio, quod prius ipso perive-
rae, convocati per mare venient, viis terra ipsius de mar-
dato ejus, omnino præclusis, idem destinato. *Emissio filio*
suo cum multitudine Galearum, & per alios complures
*longè ante serie preparatos in partibus Thuscis mariti-
mis infidis positis contra eos, ut gravius posset virus vo-
mere præceptum, ipsos ausu sacrilego capi fecit, qui-
busdam Praelatorum ipsorum, & aliis in hujusmodi ca-
ptione submersis, nonnullis etiam interemptis, & aliqui-
bus hostili infestatione fugatis, reliquis autem bonis
spoliatis omnibus, & de loco ad locum in Régnum Sicili-
æ opprobros deductis, ac ibidem ditis carceribus
incarceratis, quorum aliqui inaccerati squalloribus, & inc-
dia pressi miserabiliter defecerunt.*

5. Merito insuper contra eum de heretica pravitate *Proinde*
suspicio et exorta: cum postquam excommunicationis *communicata-*
sententiam at Praefatis I. Episcopo Sabiniensi, & T. Cardi-*tus, horren-*
nalibus prolatam incurrit, & dictus G. Papa ipsum ana-*da criminis*
thematis vinculo innodaverit, ac post Ecclesiæ Romanae
Cardinalium, Praelatorum, Clericorum, ac aliorum etiam
diversis * temporibus ad Sedem Apostolicam venien-** Partibus*
tium captione in Claves Ecclesiæ contemplatur & con-
temnat* sibi faciens celebrari, vel potius, quantum in eo * iiii.
profanati divina, & constiterat alterius, ut superius est nar-
ratum, se praefati G. Pape sententias excommunicationis
non vereri. Præterea conjunctus amicitia detestabilis Sa-
racenorum, nūcios & munera plures destinaverit eisdem, &
ab eis vicissim cū honorificentia, & hilaritate receperit,
ipsorumque titus amplectitur, illos in quotidianis ejus
obsequiis notabiliter secum tenens. Eorundem etiam
more uxoribus, quas habuit de stirpe regia descendentiis
bus, Eunuchos Capuz, quos ut dicitur, scilicet castrari fe-
cerat, non erubuit deputare custodes, & quod execrabilis
est, olim existens in partibus transmarinis, facta composi-
tionem quadam, immo collusione verius cum Soldano, Ma-
hameti nomen in templo Domini diebus, ac nocti-
bus publice proclamari permisit, & nuper Nuncios Sol-
dani Babyloniae, postquam idem Soldanus Terra sanctæ,
ac Christiani habitatoribus ejus, per se, ac suos dannos
gravissima, & inestimabiles injurias interrogarat, fecit per
Regnum Siciliae cum laudibus ad ejusdem Soldani extol-
lentiam, & sicut fertur, honorifice suscipi, & magnifice
procurari. Aliorum quoque infidelium perniciens, &
horrendis obsequiis contra fidèles abutens, & illi, qui
damnabiliter vilipendens Apostolicam Sedem ab uni-
tate Ecclesiæ discesserunt, procurans affinitate, ac amici-
tia copulari, clara mem. Duce Bavariae speciali Ecclesiæ
Romanae devotum, fecit, sicut pro certo alterius, Chri-
stiana Religione despœta per assassinos occidi, & Batatio-
Dei & Ecclesiæ inimico à communione fideliuum per ex-
communicationis sententiam cum adiutoribus, confilia-
toribus, & fautoribus suis, solemiter separato, filiam
suum tradidit in uxorem. Catholicorum vero Principum
actus, & mores respues, neglector salutis, & fame, pietatis
operibus non intendit, quinimò, ut de suis nefatis
dissolutionibus sileamus, cū didiceret tantum opprimere,
non curat oppressos misericorditer relevare, manu ejus,
ut decet Principem Christianum, ad elemosynas inex-
tessa, cū destructioni Ecclesiatum institerit, Religiosas,
ac alias Ecclesiasticas jugi attriverit afflictione, & perse-
cutione personas, nec Ecclesiæ, nec Monasteria, nec alia
pia loca cernitur constituisse. Nonne igitur hæc non le-
via, sed efficacia sunt argumenta de suspitione heresis
contra eum, cū tamē hereticorum vocabulo illos jus
civile continet, & latis adversus eos sententiis
debere succumbere, qui vel levī argumento à judicio
Catholicæ Religionis, & tramite detrecti fuerint deviare.
Præter hæc, Regnum Siciliae, quod est speciale patrino-
nium B. Petri, & idem Princeps ab Apostolica Sede
tenebat in feudum, jam ad tantam in Clericis & laicis

K 3 eximere

114 INNOCENTIUS QVARTVS.

exinanitionem, servitatemque redigunt, quod eis p[er]petuus n[on] habentibus, & omnibus exinde probis fere ejectis, illos qui remanserunt ibidem, sed servi quasi conditione vivere, ac Roman[um] Ecclesiam, cuius principali sunt homines, & Vassalli, offendere multipliciter, & hostiliter impugnare compellit. Posset etiam merito reprehendi, quod mille * squifatorum annuum pensio[n]em, in qua pro eodem Regno ipsi Ecclesie Romanae tenetur, per nov[e] annos, & amplius solvere pr[et]ermitis.

*Illum ergo
Pontifex iste
modo depo-
nit.*

§. 6. Nos itaque super præmissis, & compluribus aliis eius nefandis excessibus cum fratribus nostris, & facto Concilio deliberatione præhabita diligent[er], cum Iesu CHRISTI vices, licet immeriti, teneamus in terris, nobisque in B. Petri Apostoli persona sit dictum: Quodcumque ligaveris super terram, &c. memoratum Principem, qui se Imperio, & Regni, omni[que] honore, & dignitate reddidit tam indignum, quicque propter suas iniurias à Deo ne regnet, vel imperet, est abjectus, suis ligatum peccatis, & abjectum, omni[que] honore, & dignitate privatum à Domino ostendimus, denuntiamus, ac nihil minus sententiando privamus.

*Vassallo ab
eius obedi-
tia liberata.*

§. 7. Omnes, qui ei juramento fidelitatis tenentur ad stricti, à juramento hujusmodi perpetuo absolventes, auctoritate Apostolica firmiter inhibendo, ne quisquam de cetero sibi tanquam Imperatori, vel Regi pareat, vel intendat, & decernendo quolibet, qui deinceps ei velut Imperatori, ac Regi consilium, vel auxilium præstiterint, seu favorem, ipso facto excommunicationis vinculo subjaceret.

*Aliumque
Imperatorem
alii permis-
tit.*

§. 8. Illi autem, ad quos in eodem Imperio Imperatoris spectat electio, eligant libere successorem. De præfato vero Sicilia Regno provide curabimus cum eundem fratrum nostrorum consilio, sicut viderimus expedire.

D.P. A. 3 die
17.Iulii.

Dat. Lugdun. 16. Kal. Augusti, Anno tertio.

IV. Privilegium Abbatis Monasterii Cisterciensis, & aliorum Coabbatum Ordinis Cisterciensis, succedendi in bonis Monachorum, in quibus ipsi successissent, si in seculo remansissent.

Hoc Privilegium in specie confirmavit Pius II. die 26. Iulij 1459. sed usi simpliciter confirmatorium prætermis.

Alia de hoc Ordine indicavi supra in Pasch. II. const. 2. Desiderium, fol...

*Edita A.D. INNOCENTIUS EPISCOPIVS
1246
Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbatii Cisterciensis,
eiusque Coabbatus & conventibus Universis Cisterciensis Ordinis: Salutem, & Apostolicam benedictionem.*

*Privilegium
de quo in
rubrica.*

D.P. A. 4.
die 22.
Octob.

D. Evortionis vestra precibus inclinati, auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut possessiones & alia bona mobilia & immobilia (exceptis feudalibus) quæ personas fratrum, ad Monasteria vestra è seculo fugientium, & professionem facientium in eisdem, si remansissent in seculo, ratione successionis, vel quocumque aliquo titulo contigissent, petere, ac retinere libere valeatis, contraria confutudine non obstante. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Datum Lugduni 1. Kalendas Novembris, Pontificatus nostri Anno quarto.

V. Confirmatio Congregationis Monachorum Sylvestrinorum in Eremo S. Benedicti de Monte Fano mox institutæ sub Regula S. Benedicti; & concessio gratiarum & exemptionum.

Ad hoc vide infra const. 38. Pnali III. Expositum, cum ibi notandis.

Privilégia Mendicantibus, & non Mendicantibus concessa. communicavit Paul. V. h[ab]it Congregationi, sub die 23. Novembr. 1606. quam habes sub d. Pauli Const. 100. inf. tom. 3. incipit Sanctorum, quæ concedit Monasterium in Civitate Auximana pro ista Congregatione.

*NNOCENTIUS EPISCOPIVS
Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Priori Eremi de Monte Fano, ejusque Fratribus, tam presentibus, quam futuris, regularēm vitam professis in perpetuum.*

R eligiosam vitam eligentibus Apostolicum convenit adhibere praesidium, ne forte cujuslibet temeritatis incursum, aut eos à proposito revocet, aut robur, quod absit, sacra Religionis infringat.

§. 1. Ea propter dilecti in Domino filii vestris justis postulationibus clementer annuimus, & Eremum S. Benedicti de Monte Fano Camerinenis Diœcesis, in qua divino estis obsequio mancipati, sub B. Petri, & nostra protectione suscipimus, & presentis scripti privilegio communimus.

§. 2. In primis siquidem statuentes, ut Ordo Monasticus, qui secundum Deum, & Benedicti Regulam in eadem Eremo institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observeretur.

§. 3. Præterea quascumque possessiones, quæcumque bona eadem Eremus in presentiarum justè ac canonice possidet, aut in futurum concessionem Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione fideliū, seu alii modis præstante Domino, poterit adipisci, firma vobis, vestrisque Successoribus, & illibata permaneant. In quibus hæc duximus propriis exprimenda vocabulis. Locum ipsum in quo præfata Eremus sita est, cù omnibus pertinentiis suis. Ecclesiam Cryptæ Focilis, cù pertinentiis suis, Ecclesiam S. Bonifilii, cù pertinentiis suis. Ecclesiam de Ripa alta, cù pertinentiis suis. Cum terris, pratis, vineis, nemoribus, usagiis, & pascuis, in boscho & plano, in aquis, & molendinis, viis, & semi-tis, & omnibus aliis libertatibus, & immunitatibus.

§. 4. Sane novalium vestrorum, quæ propriis manibus aut sumptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non perceperit, five de vestrorum animalium nutrimentiis, nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præsumat.

§. 5. Liceat quoque vobis Clericos vel Laicos, liberos & absolutos, à seculo fugientes, ad conversionem recipere, & eos absque contradictione aliqua retinere.

§. 6. Prohibemus insuper ut nulli fratrum vestrorum, post factam in eterno vestra professionem fas sit, sine Prioris sui licentia, de eodem loco discedere, nisi auctoriis Religionis obtentu. Discedente vero absque communione litterarum vestrarum cautione nullus audeat retinere,

§. 7. Cum autem genetale Interdictum Terra fuerit, liceat vobis, clausis januis, exclusis excommunicatis & interdictis, non pulsatis campanis, suppressa voce, diuinæ officia celebrare, dummodo causam non dederitis Interdicti.

§. 8. Christina vero, Oleum sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, qui ad ordines fuerint promovendi, à Diœcesano suscipiunt Episcopo, si quidem Catholicus fuerit, & gratiam & communionem Sacrosancta Romana Sedit habuerit, & ea vobis voluerit sine præstatute aliqua exhibere.

§. 9. Prohibemus insuper, ut infra fines Parochia vestra nullus sine assensu Diœcesani Episcopi, & vestro, Capellam, seu Oratorium de novo construere audeat, frui novam salviis privilegiis Pontificum Romanorum.

§. 10. Ad hæc, novas, & indebitas exactiones ab Archiepiscopis & Episcopis, Archidiaconis, seu Decanis, aliisque omnibus Ecclesiasticis, secularibus personis, à vobis omnibus fieri prohibemus.

§. 11. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decet

Exordium

*Suscep-
tione
dini, sub-
missione
apostolice*

*Et regula
Benedicti*

*Licentia
sequenti
retinendi
bona.*

*Exemptio
decimis.*

*Facultas
cipendi ve-
nientes ad
Ord. Intel-
lig. juxta cō-
gr. Sixti I.*

*Prohibiti
transfundi
ad Ordinem
non frusti-
rem.*

*Indultem u-
lebrandi
tempore in-
terdicti. Vidi
Concil. Trid.
Jeff. 25. cap.
12.*

*Sacramenta
que Ordini
nes à Diœ-
cesano Epis-
copo susci-
piendi.*

*Prohibiti
per alios cō-
frui novam
Ecclesiast.*

*Vide Bullam
Clem. VIII.
n. 99. Prohi-
bitione nova.
Intra. O.*

n. 99.

INNOCENTIUS QUARTVS.

115

*alitas se-
gredi mor-
talia jux-
Bulam
Lemis X.
etiam quae-
possumus re-
sponsa cap...
sunt à Cis-
tagione
gauar. At-
tende stiam
ac. Trid.
f. 2. cap...
probabilito
fra clausuram
sanctum fide-
litudi. &c.
Approbatio
omnium
Congregatio-
nis.
Prohibicio
urbani
congregatio-
nis.
Pena per-
petuum.
rum fide-
lium.
scriptio-
nibus. An. 5.
tit.*

decernimus, ut eorum devotioni, & extremæ voluntati, qui se in illis sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicari, vel interdicti sint, aut etiam publice usurarii, nullus obstat. Salva ramex Justitia aliarum Ecclesiastum, à quibus mortuorum corpora assumuntur.

§.12. Decimas præterea, & possessiones ad jus Ecclesiastum vestrum spectantes, quæ à Laicis detinentur, redimendi, & legitime liberandi de manibus eorum, & ad Ecclesiastas, ad quas pertinent revocandi, libera sit vobis de nostra auctoritate facultas.

§.13. Obeunte verò nunc ejusdem loci Priorè, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi, qualibet subreptionis astutia, seu violentia, præponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel Fratrum major pars consili filii sanioris, secundum Deum, & B. Benedicti Regulam providerint eligendum.

§.14. Paci quoque, & tranquillitati vestra paterna in posterum sollicitudine provide volentes, auctoritate Apostolica prohibemus, ut intra clausuras locorum, seu grangiarum vestrum, nullus rapinam, seu furtum facere, signem apponere, sanguinem fundere, hominem temere capere, vel interficere, seu violentiâ audeat exercere.

§.15. Præterea omnes libertates, & immunitates à prædecessoribus nostris Rom. Pont. Eremo vestre cœcetas, nec non libertates, & exemptiones secularium exactionum à Regibus, & Principibus, vel aliis fidelibus rationabiliter vobis indultas, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti privilegio communimus.

§.16. Décernimus ergo, ut nulli omnino hominum licet præfatam Eremum temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione, ac sustentatione concessa sunt, ulibus omnimodis profutura. Salva Sedis Apostolice auctoritate, & Diocesanii Episcopi canonica justitia.

§.17. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, seculariſe persona, hanc nostræ Constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundum, tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactiōne corixerit, potestatis, honorisque sui caret dignitate, tamen se divino iudicio existere, & per perpetrata iniuriant cognoscat, & à sacratissimo Corpore, & Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Iesu CHRISTI aliena fiat, atque in extremo examine districte subjaceat ultioni.

§.18. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus fit pax Domini nostri Iesu CHRISTI, quatenus & hīc fructus bonæ actionis percipiant, & apud districtum Jūdicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, Amen, Amen.

Notas mihi fac Doctine vias Vitæ.
Ego Innocentius Catholica Ecclesia Episcopus subscripsi.
† Ego Petrus Albanensis Episcopus subscripsi.
† Ego Petrus tit. S. Marcelli Presb. Card. subscripsi.
† Ego Vuiglelmus Basilicæ Duodecim Apostolorum Presb. Cardin. subscripsi.
† Ego Frater Joannes tit. S. Laurentii in Lucina, Presb. Card. subscripsi.
† Ego Joannes tit. S. Nicolai in carcere Tulliano, Diac. Cardinalis subscripsi.
† Ego Vuiglelmus tit. S. Eustachii, Diac. Card. subscripsi.
Dat. Lugduni, per manum magistri Martini S. R. E. Vicecancelarii, s. Kal. Julii, indictione 6. Incarnationis Dominicæ 1247. Pontificatus vetò D. Innocentii Papæ IV. Anno quinto.

VI. Declaratio & mitigatio Regulæ Fratrum Ordinis B. Mariæ de Monte Carmeli, ab Honor. III. haec tenus approbatæ.

Hanc Regulam ab Honor. III. approbatam supra in conf. 8. Vi vivendi, fol... & ab isto Pont. in paucis mitigatam, (ut hic, & ibi in singulis Regule capit. adnotavi in margine) profiterentur & observant multi Carmelites, qui nomen Fratrum Discalceatorum in

Hispanis primaria fortiori sunt, ut habetur inf. in conf. 64. Greg. XIII. Pia, & deinde in Ispina; & in conf. 71. Clem. VIII. in Apostolica. Et tam prima Congregatio Hispanica, quæ altera Italica, sunt penitus separata ab aliis Carmelitis proficiens d. Regulam, iterum mitigatam ab Eng. IV. in ejus conf. 3. Romani. Quæ quidem separatio habetur inf. in conf. 25. Clem. VII. in Pastoralis. Inter se quoque sejuncta sunt Congregationses Hispanica scilicet, & Italica, ex d. Clem. conf. 71. Qui Clemens hos Discalceatos verè esse innum de quacunq; Ordinib; Mendicantium declaravit in alia ejus conf. 101. Romanum. Novæ loca erigere posse concepsit Paul. V. in conf. 10. Ad Ecclesiæ. Et pro eis erectum est in Urbe Seminarium ad fiduci propagationem, ut in alia ejusdem Pauli conf. 78. Romani.

Hujus Ordinis Discalceatorum fundatrix fuit B. Theresia, quam SS. Catalogo adscriptis Greg. XV. in conf. 20. Omnipotens, inf. tom. 4.

IN NO C E N T I U S E P I S C O P U S. Edita An. D. Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Priori, & Fratribus Eremitis Ordinis B. Marie de Monte Carmeli: Sa-
lute, & Apostolicam benedictionem.

Quæ honorem Conditoris omnium, & profectum Exordium continent animarum, roboris præsidio sunt fulcienda perpetui: sed illa præcipue, super quæ Apostolicae Sedis auctoritas salubris providentia studium noscit habuisse.

§.1. Cum itaque nos ad vestra supplicationis instantiam, per dilectum filium Hugonem tituli sanctæ Sabinae Presbyterum Cardinalem, & Venerabilem Fratrem nostrum Guillelmum Anteradensem Episcopum, quædam Regulæ vestre dubia declarari, & corrigi, ac etiam quædam ipsius gravia misericorditer fecerimus mitigari, prout in literis inde concessis plenius continetur: Nos vestris p̄is desideriis annuentes, declarationem, & correctionem, ac mitigationem hujusmodi auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus.

§.2. Tenorem verò literarum ipsarum, de verbo ad verbum fecimus præsentibus annotari, qui talis est.

§.3. Frater Hugo miseratione Divina tituli S. Sabinæ Presbyter Cardinalis, & Frater Guillelmus eadem miseratione Anteradensis Episcopus, charissimi in Christo filii Religiosis viris, Priori Generali, & Definitoriis Capituli Generalis Ordinis Fratrum Gloriosissime Det genitricis, semperque Virginis Mariae de Monte Carmeli, Salutem in omni salutari. Accedentes ad Apostolicam Sedem Fratres Clerici, Raynaldus, & Petrus Ordinis vestri, ex parte vestra à Domino Papa humiliiter postularunt, ut quædam, quæ in vestro Privilegio, & Regula olim vobis à fœlicis memoria Albertò Patriarcha Hierosolymitanæ tradita continentur dubia, declarare; corriger, & quædam gravia misericorditer mitigate dignaretur. Cum igitur Dominus Papa, eorum devotis supplicationibus annuendo; nobis commiserit, ut declarationem, & correctionem, ac mitigationem hujusmodi di faceremus vice ipsius, secundum quod bono statu Ordinis, & Fratrum saluti expediens videremus: Religioni vestre, qua fungimur auctoritate, mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, devotè recipientes; eam firmiter observetis, & ad instar ejusdem alias vestras Regulas corrigatis, quam vobis per eosdem Fratres sub sigillis nostris mittimus in hac forma.

Prologus Regulae.

Albertus Dei gratia Hierosolymitanæ Ecclesie vocatus Patriarcha, dilectis in Christo filiis, Brocardo, & ceteris Eremitis, qui sub ejus obedientia juxta fontem Eliæ in Monte Carmeli morantur, in Domino salutem, & san-

Prologus Re-
gula ab Al-
berto Pa-
triarcha
Hierosolymitanæ juf-
fa Hon.

K. 4

Et

III. firmata. Quid Spiritus benedictionem. Multisarie, multisque modis & deo. sancti Patres instituerunt qualiter quisque in quacumque Ordine fuerit, vel quemcumque modum vita Religiose elegit, in obsequio Iesu CHRISTI vivere debet, & eidem fideliter de corde pro, & bona conscientia servire. Verum quia requiritur a nobis, ut iuxta propositum vestrum tradamus vobis vita formam, quam convere in posterum debeatis.

C A P. I.

De Priori & tribus eiusdem. Illud in primis statuimus, ut unum ex vobis Priorem habeatis, qui ex unanimi omnium assensu, vel majoris, & senioris partis, ad hoc officium eligatur: cui obedientiam proponit quilibet aliorum, & promissam Auctoritas, non contradicat operis veritate servare, cum castitate & abdicatione proprietatis.

C A P. II.

Receptione locorum. Hoc cap. secundum additum. Loca autem habere poteritis in Eremis, vel ubi vobis donata fuerint, ad velut Religionis apta, & commoda, secundum quod Priori, & Fratribus videbitur expidere.

C A P. III.

Cellula. Nil additum. Præterea juxta situm loci, quem inhabitare proposueritis, singuli habeant cellulas separatas, sicut per dispositionem Prioris ipsius, & de assensu aliorum Fratrum, vel senioris partis eadem cellula cuique fuerint assignata.

C A P. IV.

Refectorio. Ita tamen, ut in communione refectorio, ea quæ vobis ratione additum.

Mutatione. Cellula Prioris. Nil additum. Nec licet alicui Fratrum, nisi de licentia Prioris qui pro tempore fuerit, deputatum sibi locum mutare, vel cum alio permutare.

C A P. V.

Cellula Prioris. Nil additum. Cellula Prioris sit juxta introitum loci, ut venientibus ad eundem locum primus occurrat: & de arbitrio, & dispositione ipsius, postmodum quæ agenda sunt, cuncta procedant.

C A P. VI.

Mansione in Cellulis. Minigitur. Reg. IV. cit. in rub. Maneant singuli in cellulis suis, vel juxta eas, die nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, nisi alii justis occasionibus occupentur.

C A P. VII.

Horas Canonicas. Hoc est in aliis diebus. Reg. Hon. III. de qua in rub. Hi qui Horas Canonicas cum Clericis dicere norunt, cas dicant secundum institutiones Sanctorum Patrum, & Ecclesie approbatam consuetudinem. Qui vero eas non norunt, vigintiquinque vicibus Pater noster dicant in nocturnis Vigiliis, exceptis Dominicis, & solemnibus diebus, in quorum Vigiliis, prædictum numerum statuimus duplicari, ut dicatur Pater noster vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur Oratio in Laudibus matutinis. In aliis quoque Horis septies similiter eadem significatione dicatur Oratio: propter Officia Vespertina, in quibus ipsam quindecies dicere debeatis.

C A P. IX.

Propria. Hoc differt a cap. 7. d. 2. reg. Hon. Nullus Fratrum aliquid esse sibi proprium dicat, sed sibi omnia communia: & distribuantur unicuique per manum Prioris, id est, per Fratrem ab eodem ad idem Officium deputatum, prout cuique opus erit, inspecatis statibus, & necessitatibus singulorum. Asinos autem, sive mulos, prout velut expostulaverit necessitas.

C A P. X.

Oratione ad Missam. Nil innovatum. Oratorium, prout commodius fieri poterit, construitur in medio cellularum, ubi mane per singulos dies ad audienda Miseraria solempnia convenire debeatis, ubi hoc commode fieri potest.

C A P. XL.

Cap. & Cor. missarum. Nil immutatum. Dominis quoque diebus, vel aliis, ubi opus fuerit, de custodia Ordinis, & animarum salute tractetis, ubi etiam excessus, & culpe Fratrum, si quæ de aliquo fuerint reprehensa, charitate media corriganter.

C A P. XII.

Ieiunio. Minigitur Reg. & Sec. cit. in rub. Jejunium singulis diebus, exceptis Dominicis, observeis a Feste Exaltationis sanctæ Crucis usque ad diem Dominice Resurrectionis, nisi infirmitas, vel debilitas corporis, aut alia iusta causa jejunium solvi suadeat, quia necessitas non habet legem.

C A P. XIII.

Ab eis carnium abstineatis, nisi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio sumantur. Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes, ne scitis hospitibus onerosi, extra domos vestras, sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus. Sed & carnibus super mare vesci licebit.

C A P. XIV.

Quia vero tentatio est vita hominis super terram, &c. Omititur residuum, quia est in d. Bulla Honor. III. cit. hic in tub. cap. 12. suprà, fol...

C A P. XV.

Faciendis est vobis aliquod operis, ut semper vos, &c. Omititur residuum eadem mox dicta ratione.

C A P. XVI.

Commendans autem Apostolus silentium cum in eo præcipit operandum, & quemadmodum Propheta testatur, Cultus justitiae silentium est. Et rufum: In silentio, & spe erit fortitudo vestra, ideoque statuimus, ut dicto Completorio, silentium teneatis usque ad Primam dictam sequentis dici. Alio vero tempore, licet silentii non habeatur observatio tanta, diligentius tamen à multiloquio caveatur. Quoniam sicut scriptum est, & non minus experientia docet: In multiloquio non deerit peccatum: &, Qui inconsideratus est ad loquendum, sentiet mala. Item, Qui multis utitur verbis, ludit animam suam. Et Dominus in Evangelio: De omni verbo otioso, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii. Faciat ergo unusquisque statuam verbis suis, & fratribus rectos ori suo, ne forte labatur, & cadat in lingua, & insanabilis casus ejus sit ad mortem. Custodiens cum Propheta vias suas, ut non delinquit in lingua sua. Et silentium, in quo cultus justitiae est, diligenter & caute studeat observare.

C A P. XVII.

Tu autem frater Brocarde, & quicumque post te institutus, &c. Omititur, quia est idem capitulum cum cap. 13. d. Regula Honor. III. lupia, fol...

C A P. XVIII.

Vos quoque ceteri Fratres, Priorem vestrum honorate humiliante, &c. Omittitur, quia est ubi mox dixi.

Ex Achon. Idibus Januarii, Anno Domini 1171.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Lugduni, Kal. Septemb. Anno Domini 1248.

*Humilitas Prioris.**Veneratio Prioris.**Finis d. Regula.**Dat. P. Anno die 1. Sept.*

Quod Fratres Minores Ordinis S. Francisci, Conventuales denominentur.

Hoc intellige de Fratribus qui Regulam S. Francisci observant cum privilegiis & dispensationibus a Se de Apost. impetratis. Alii autem alii modis denominantur, ut dixi sap. in const. Honor. III. Solet, fol... Conventuales autem dicti sunt, quia hoc tempore in Convent. & Monasteriis insimil conventre degereque cuperunt. De toto autem Ord. Francisc. plene notavi sup. in const. practis. Hon. III.

I N N O C E N T I U S E P I S C O P U S, Edita A.D. Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Fratribus Ordinis Minorum: Salutem & Apostolicam benedictionem.

Cum tanquam veri & fideles C H R I S T I M i n i s t r i elegeritis vobis in domo domini mansiones, dignum esse credimus, ut habitacula vestra inter alias honorabiles congregations fidelium statuamus.

§. 1. Hinc est igitur, quod vestris supplicationibus concessum inclinati, presentium auctoritate decernimus, ut Ecclesiæ vestrae omnes, ubi Conventus existunt, Conventuales vocentur.

§. 2. Vobis nihilominus licentiam concedentes, ut in ipsis Ecclesiis, ad opus Fratrum & familiæ vestrae, habeatis liberè cœmeteria valeatis. Nulli ergo, &c.

Dat. Lugduni, Nonis Aprilis, Pont. nostri Anno 7.

Causa confessio.
qua in rub.
Concessio.
Et cœmunitas.
riorum.
dat. P. A.
die 5. April.

Hæretici eorumque fautores & complices banno exponantur, & eorum bona publicentur.

De

INNOCENTIUS QUARTVS.

De his vides *infra* inf. in cons. seq. & in Alex. IV.
Cons. 21. Dispositione.

Contra Hæreticos in locis Italiae, Insularumque ei adiacentibus quibus prægredi conmorantes, eorumque fautores Constitutionem edidit Gregor. XV. ut inf. tom. 4. cons. 22. Romani.

ius. A. D. I N N O C E N T I U S E P I S C O P U S,
Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Nobilibus viris
universis Marchionibus, Comitibus, Baronibus, ac Po-
testatis, Rectoribus, Consiliis, & Communibz Civili-
tum, & aliorum locorum per Lombardiam, Marchiam
Tervisianam, & Romaniolam constitutis, Salutem &
Apostoli benedictionem.

*C*um fratres Prædicatores generaliter in Lombardia, Marchia Tervisiana, & Romaniola, contra hæreticos, & omnes sectas eorum, quocumque nomine censentur, ad extirpandam inde tam gravis cogitationes & malum tantum pravitatem in Ecclesia Dei nimium perniciens, duxerimus deputandam Universitatem vestram, ergo mandam & hortandam duximus attingere, & monendam, per Apostolica vobis scripta distictè præcipientem mandantes, ut quatenus omnes illos, qui per Inquisitores eosdem, vel per alios de ipsorum mandato de hæretis crimine, vel pro defensione, seu receptione aut favore hæreticorum, excommunicationis innodati vinculo vel denunciati, excommunicati publicè fuerint, botis confiscatis ipsorum, banno publico exponatis, alias contra eos temporaliter, prout expedite videritis in fulcimentum Catholicæ fidei, potestate vobis tradita processuri. Alioquin noveritis nos eisdem Inquisitoribus Ecclesiasticam appellatione remota compellant.

Dat. Perafii 5. Idus M:ii, Pont. nostri Anno nono.

I X. Promulgatio legum & constitutionum, contra Hæreticos eorumque complices & fautores, à Magistratibus & Officialibus secularibus observandarum.

Hæreticos approbat, mitigavit, & ampliavit Alex.
IV. & latius Clemens IV. in ipsis cons. Ad ex-
stirpanda. Declaravit etiam §. 4. 9. & 21. 27. &
36. hujus cons. & sequentis ei annexa, idem Alex.
inf. cons. 2. Cum secundum.

Pœna autem Hæreticorum videri possunt in Bullis à me indicandis, inf. in cons. 19. Pauli IV. Cum ex Apollonius, & sup. in cons. 1. Honor. III. fol... Et pro declaratione hujus Bullæ, vide Alex. IV. cons. 2. Cum secundum.

Contra Hæreticos etiam agunt Bullæ in die Coenæ Domini legi solite, cuius ultimum exemplar est S. D. N. Urb. VIII. cons. 62. Pastoralis, inf. tom. 4.

ius. A. D. I N N O C E N T I U S E P I S C O P U S,
Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Potestatis, five
Rectoribus, Consiliis, & Communibz Civitatum alio-
rumque locorum per Lombardiam, Romaniolam, & Mar-
chiam Tervisianam constitutis, Salutem & Apostolicam
benedictionem.

*A*d extirpanda de medio populi Christiani hæreticas pravitatis zizania, quæ abundantius solito succurrerunt, supereminante illa licentia his diebus hominis inimico, tandem studiosius, juxta communissam nobis sollicitudinem insudare proponimus, quædam perniciosus negligemus eadem in necem Catholicæ seminis pervagari. Volentes autem ut adversus hujusmodi nequitia operarios confurgant stentque nobiscum Ecclesiæ filii, ac orthodoxe fidei zelatores, constitutiones quasdam ad extirpationem hæreticae pestis edidimus à vobis ut fidelibus ejusdem fidei defensoribus exacta diligentia observandas, quæ seriatim inferius continentur.

*§. 1. Quocirca uniuersitati vestre per Apostolica scri-
pta mandamus, quæcumque singuli constitutiones eadem
consciente vestris capitularibus, Consiliis, nullis in
temporibus abolendas, secundum etiam consuetudinem
hæreticorum, se aduersi hanc sanctam Ecclesiam, & reli-
tem, sine omissione aliqua procedatis, nō obstat, allelis
filiis Priori, Provincialibus & Prætibus, inquitioribus
hæretice pravitaris Ordinis Prædicatorum in Lombardia,
Marchia Tervisiana, & Romaniola, damus nostra
literis in mandatis, ut singulos vestrum ad id per
communicationem in personas, & inter dictum in ter-
ram appellatione remota compellant.*

Leyes & constitutiones autem facias.

*§. 2. Statuimus, ut Poteſtas, seu Rector, cui Civitatis
preeſt, vel loca ab ea proxima, aut ad eam pertinente
prefuerit in futurum, in Lombardia, Romaniola, &
Marchia Tervisiana, interpellante & sine temere aliquo
extendere inviolabiliter, & servare, & facere, & omnino
obſervari tota tempore sui regimini, tam in civitate, vel
loco sui regimini, quam in Terris suis distantes, objecto
omnes & singulas eam infra scriptas quæcumque conſtitu-
tiones & leges, tam canonicas quam civiles, & tam
extra hæreticam pravitatem. Et super his prædictis obſer-
vis recipiant à quibuslibet sibi in potestate vel regime
succedentibus juramenta. Que qui præstat noluerint,
pro Potestatis vel Rectoribus nullatenus habebantur,
& qua Potestates vel Rectors fecerint; nullam penitus
habecant firmatatem. Nec ullus tenetur aut debeat sequi
eos, etiamsi de sequela præstanta eis exhibuerint jura-
mentum. Quod si Poteſtas vel Rector aliquis hæc omnia
& singula ſervare noluerit, vel neglexerit; præter no-
tam perjusii & perpetua jaſcurata infamie, docentarum
marcharum pœnam incurrat, quæ irremissibiliter exi-
gantur ab eo, & in utilitate communis integra conver-
tantur: & nihilominus ut perjurias & infamias, & tan-
quam hæreticorum fautor, de fide ſuspectus, officio &
honoré sui regimini ſpolietur: nec ultius Poteſtas seu
Rector in aliquo habeatur, & de cætero ad aliquam di-
gnitatem vel officium publicum nullatenus allumatut.*

Lxx. II.

*§. 3. Idem quoque Poteſtas, seu Rector cujuslibet Ci-
vitatis vel loci, in principio sui regimini, in publica cō-
cione more ſolito cōgregata, banno civitatis vel loci ſup-
ponat tanquam pro maleſicio, omnes hæreticos utrius-
que ſexus, quocumque nomine censentur. Et teneatur
bannum hujusmodi à suis prædecessoribus possum con-
firmitate. Præcipue autem quod nullus hæreticus vel hæ-
retica de cætero habitet vel mo retur, aut ſubſtitat in Ci-
vitate, seu aliquo loco jurisdictionis, aut diſtrictus ejus-
dem, & quicumque ipsum vel ipsam invenerit, liberè ca-
piat & capere poſſit impune, & omnes res ipsius vel ip-
ſorum eis licenter auferre, que ſint auferenti pleno ju-
re, niſi auferentes hujusmodi ſint in officio constituti.*

Lxx. III.

*§. 4. Idem quoque Poteſtas, seu Rector infra tertium Minifros prò
diem poſt introitum regimini ſui, duodecim viros pro-
bos & Catholicos, & duos Notarios, & duos Servidores,
vel quoquac fuerint necessarii inſtituere teneatur, quos
Dioceſanus, ſi præſens extiterit, & intereſſe voluerit
& duo fratres Prædicatores, & duo Minores ad hoc à
ſuis Prioribus, ſi Conventus ibi fuerint corundem Or-
dinum, deputati duxerint eligendos.*

Lxx. IV.

*§. 5. Instituti autem hujusmodi, & electi, poſſint & Qui hæreti-
debet hæreticos & hæreticas capere, & eorum bona il-
lis auferre, & facere auferri per alios, & procurare hæ-
retam in civitate, quædam in tota ejus jurisdictione arque
diſtrictus, plenarie adimpleri, & eos ducre, & duci face-
re in potestate Dioceſani, vel Vicariorum ejusdem.*

Lxx. V.

*§. 6. Teneatur autem Poteſtas, seu Rector quilibet Eo que duct
in expensis Communis, cui preeſt, facere duci eosdem facias ad
hæreticos ita captos, quæcumque Dioceſanus, vel ejus Magistratus
Vicarii in jurisdictione, vel diſtrictu dioceſani Episco- ſimplicius
pi, ſeu civitatis vel loci voluerit illos duti.*

Lxx. VI.

INNOCENTIUS QVARTVS.

L E X VI.

§. 6. Omnia libaribus vero praedictis plena fides de his de cunctis officiis habetur, quae ad eorum officium pertinere possunt, aliquo specie praecepto juramento, proportione aliqua in contrarium non admittit, ubi duo, vel tres, vel plures presentes fuerint ex eisdem.

L E X VII.

§. 7. Porro cum Officiales hujusmodi eliguntur, recte haec omnia exequi fideliter, & pro posse, ac super his semper meram dicere veritatem, quibus ab omnibus, in his que ad officium eorum pertinent, plenius pareatur.

L E X VIII.

§. 8. Et tamen dicti duodecim, quam Servitores & Notarii praedicti, sumi, vel divisi, plebaniam praepositi, suo poena & banno, quae ad officium suum pertinent, habent potestas.

L E X IX.

§. 9. Et tamen dicti duodecim, quam Servitores & Notarii praedicti, sumi, vel divisi, plebaniam praepositi, suo poena & banno, quae ad officium suum pertinent, habent potestas.

L E X X.

§. 10. Quod si dicti Officiales aliquo tempore alii officia congerierit, in personis vel rebus, propter exercitium, & communiam civitatem vel loci, in aliis officiis plenaria serventur indehinc.

L E X XI.

§. 11. Nec ipsi Officiales vel eorum heredes possint aliquo tempore convenire ad his quae fecerant, vel pertinet ad eorum officium, nisi secundum quod eidem Diocesano & fratribus videbatur expedire.

L E X XII.

§. 12. Ipsorum autem officium duret tantummodo per sex mensiles, quibus completis Potestas teneatur totidem subrogare officiales secundum fortunam eandem, & in aliis sex mensibus sequentibus exequantur.

L E X XIII.

§. 13. Sane ipsi Officiales dentur de Camera Communis civitatis vel loci, quando exequunt civitatem aut locum pro hoc officia exequando, unicuique pro qualibet decem & octo Imperiales in pecunia numerata, quos Potestas vel Rector teneat eis dare, vel dari facete infra diem tertium postquam ad eandem redierint civitatem vel locum.

L E X XIV.

§. 14. Et insuper habeant tertiam partem honorum hereticorum, quae occupavent, & multarum ad quas fuerint condemnati, secundum quod inferius continentur, & hoc salario sint contenti.

L E X XV.

§. 15. Sed ad nullum aliud, quod istud officium impediat, vel impeditur possit, ullo modo officium, vel etiam exercitium compellantur.

L E X XVI.

§. 16. Nullum etiam statutum conditum vel condemnatum, eorum officium ullo modo valeat impeditre.

L E X XVII.

§. 17. Et si quis horum Officiales propter ineptitudinem, vel inertiam, vel occupationem aliquam, vel excellum, Diocesano & Fratribus supradictis visus fuerit amovendus, ipsum ad mandatum vel dictum eorum teneatur amovere Potestas aut Rector, & alium secundum formam praescriptam substituere loco eius.

L E X XVIII.

§. 18. Quod si quis eorum contra fidem & sinceritatem officii sui in favorem heresis deprehensus fuerit excessus, propter notam infamie perpetua, quam tanquam fautor hereticorum incurrit, per Potestatem vel Rectorem ad diocesani loci, & dictorum fratrum arbitrium puniatur.

L E X XIX.

§. 19. Potestas præterea militem suum vel alium assisteret, si Diocesanus vel ejus Vicarius, aut Inquisitores a Sede Apostolica deputati, seu dicti Officiales petiverint, cum ipsis Officiales mittere teneatur, & cum ipsis eorum officium fideliter exercere. Quilibet etiam si presens in terra vel requisitus fuerit, teneatur tam in civitate quam in jurisdictione vel districtu quolibet, dare

ipisis Officiis vel eorum sociis consilium, & juvamen, quando voluerint hereticum vel hereticam capere, vel poliare, aut inquirere: seu dominum vel locum, aut adiunctorum, aliquem introire pro hereticis capiendis, sub vigintiquinque libragum imperialium poena vel banno. Universitas temburgi, sub poena & banno libratum censum: Villa vero librarum quinquaginta, imperialium pro qualibet vice solvenda in pecunia numerata.

L E X XX.

§. 21. Quicumque autem hereticum vel hereticam, captum vel capram auferre de manibus capientium, vel capientis auctus fuerit, vel defendere ne capiatur, seu prohibere aliquem intrare domum aliquam vel turrim seu locum aliquem ne capiat & inquiratur ibidem, juxta legem Padua promulgatam per Fridericum tunc Imperatorem, publicatis bonis omnibus in perpetuum relegatur, & dominus illa à qua prohibiti fuerint, sine spe redificandi funditus destruantur, & bona que ibi reperta fuerint aucti capientur, ac si heretici fundent ibidem inventi, & tunc properante prohibitionem vel impeditorem speciem, burgus componat communibarum dicentiarum, & Villa librarum centum, & viciniam Burgi quam Civitatis librarum quinquaginta. Hanc dicti Clem. IV. annas dicti Clem. IV. Alia h. vel defensorum hereticorum Potestari captos duxerint personaliter presentatos.

L E X XXI.

§. 22. Teneatur insuper Potestas seu Rector quilibet hereticos vel hereticas, qui capti amodo fuerint, per viros Catholicos ad hoc electos à diocesano, si fuerit præsens, & fratribus supradictis, in aliquo speciali carcere tuto & securio, in quo ipsi soli detineantur, seorsum à latronibus & bannitis, donec de ipsis fuerit definitum, sub expensis communis civitatis vel loci sui facere custodiri.

L E X XXII.

§. 23. Si quandoque aliqui vel aliquæ non heretici pro captis hereticis, ipsis non contradicentibus fuerint assignati, vel si forsitan assignaverint, prædicti suppeditati perpetuo carceri mancipantur, & heretici nihilominus reddi & assignari cogantur, & qui hunc dolum fecerint, juxta legem prædictam bonis omnibus publicatis in perpetuum relegentur.

L E X XXIII.

§. 24. Teneatur insuper Potestas, & Rector quilibet hereticorum bono & securio comitatibus omnes hereticos & hereticas, quocumque nomine censeantur, infra quindecim dies postquam fuerint capti, diocesano, vel ejus speciali Vicario, seu hereticorum inquisitoribus presentate, pro examinatione de ipsis, & eorum heresi facienda.

L E X XXIV.

§. 25. Damnatos vero de heresi per Diocesananum, vel ejus Vicarium, seu per Inquisidores prædictos, Potestas cipiantur vel Rector, vel ejus Nuntius specialis eos sibi reliquos recipiat, statim, vel infra quinque dies ad minus, circa quid immoravit.

L E X XXV.

§. 26. Teneatur præterea Potestas seu Rector omnes hereticos quos captos habuerit, cogere citra membris diminutionem & mortis periculum, tanquam vere latrones & homicidas impunitum, & fures Sacramentorum Dei & fidei Christianæ, errores suos expediti faceri, & accusare alios hereticos quos sciunt, & bona eorum, & credentes & receptatores, & defensores eorum, sicut coguntur fures & latrones rerum temporalium accusare suos complices, & faceti maleficia quæ fecerunt.

L E X XXVI.

§. 27. Domus autem in qua repertus fuerit aliquis hereticus, vel heretica, sine illa spe redificandi funditus destruantur: nisi Dominus dominus eos ibidem procuraverit reperiri. Et si Dominus illius dominus alias dominus habuerit contiguas illius domum, omnes illæ dominus similiter destruantur, & bona quæ fuerint inventa in domo illa, & in dominibus illis adhaerentibus, publicentur, & hant auferentium, nisi auferentes fugient in officio constituti. Et insuper Dominus dominus illius, præter notam infamie perpetua, quam incurrit, componat Communi Civitatis, vel

vel loci quinquaginta libras Imperiales in pecunia numerata, quam si non solverit, in perpetuo carcere degradatur. Burgus autem ille, in quo haeretici capti fuerint vel inventi, compotat Communi Civitatis libras centum: & Villa libras quinquaginta, & vicinia tam Burgi, quam Civitatis libras quinquaginta Imperiales in pecunia numerata.

L E X X V I I .

§. 28. Quicumque vero fuerit deprehensus dare aliqui haeretico, vel haeretice, consilium, vel auxilium, seu favorem, praeter alias ponam superius & inferius prætaxatam, ex tunc ipso jure perpetuò sit factus infamis, nec in publica officia, seu consilia, vel ad eligendos aliquos ad hanc modi, nec ad testimonium admittatur, sit etiam infamabilis, ut nec testamenti liberam habeat factionem, nec ad haereditatis successionem accedat. Nullus præterea, super quacumque negotio, sed ipse alii respondere cogantur. Quod, si forte index exterrit, ejus sententia nullatenus firmitatem, nec causa aliqua ad ejus audiendum perferantur. Si fuerit advocatus, ejus patrocinium nullatenus admittatur. Si tabellio, instrumenta confecta per ipsum, nullius penitus sint momenti. Credentes quoque erroribus haereticorum tanquam haeretici puniantur.

L E X X V I I I .

§. 29. Teneatur insuper Potestas seu Rector, nomina virorum omnium, qui de haeresi fuerint infamati vel banniti, in quatuor libellis unius tenoris facere annotari: quatum unum Cōmune Civitatis vel loci habeat, & alium Diœcesanus, & tertium fratres Prædicatores, & quartum fratres Minores, & ipsorum nomina ter in anno, & in concione publica solemniter faciat recitati.

L E X X I X .

§. 30. Teneatur quoque Potestas seu Rector, filios & nepotes haereticorum & receptatorum, defensorum, & fautorum diligenter investigare, eosque ad aliquod officium publicum, seu consilium nullatenus admittere futurum.

L E X X X .

§. 31. Teneantur præterea Potestas seu Rector, unus de assessoribus suis, quem elegerit Diœcesanus, si fuerit præsens, & Inquisitores prædicti ab Apostolica Sede dati, mittere cum eis quandcumque voluerint, & in jurisdictione Civitatis atque districti. Qui assessor, secundum quod prædictis Inquisitoribus visum fuerit, ibi tres aut plures boni testimonii viros, vel totam viciniā, si eis videbitur, jurare cōpellat: quod si quos ibidem haereticos sciverint, vel bona eorum, quod si quos occulte convicula celebrantes, seu à communī conversatione fidelium vita & moribus dissidentes, vel credentes, aut defensores, seu receptatores, vel fautores haereticorum, eos dictis Inquisitoribus studeant indicare. Ipse autem Potestas contra accusatos procedat secundum leges quoniam Friderici tunc Imperatoris Padua promulgatas.

L E X X X I .

§. 32. Teneatur insuper Potestas seu Rector in destructionem domorum, & condemnationibus faciendis, & in rebus inventis vel occupatis consignandis & dividendis, de quibus superioris dicitur, infra decem dies, postquam accusatio facta fuerit, hæc omnia exequi cum effectu: & cōdemnationes omnes in pecunia numerata infra tres milies exigere, & dividere illas sicut inferius continentur, & eos qui solvere nō poterint, banno maleficii supponere, & donec solvant, in carcere detinere; alioquin pro his omnibus singulis syndicetur sicut inferius continentur, & insuper teneatur unus de assessoribus, quemcūque Diœcesanus vel ejus Vicarius, & dicti Inquisitores haereticorum voluerint, ad hæc peragenda fideliter assignare, & mutare pro tempore, si eis visum fuerit opportunum.

L E X X X I I .

§. 33. Omnes autem condemnationes, vel pœnæ, quæ occasione haeresis factæ fuerint, neque per concessionem, neque per consilium, neque ad vocem populi ullo modo aut ingenio, aliquo tempore valeant relaxari.

L E X X X I I I .

§. 34. Teneatur insuper Potestas, seu Rector omnia bona haereticorum, quæ per dictos Officiales fuerint oc-

cupata seu inventa, & condemnationes pro his exactas dividere tali modo. Una pœna devictarum in Communione civitatis vel loci. Secunda in favore eternacionem quæ sit detur Officialibus, qui tunc negotia ipsa peraguntur. Tertia ponatur in aliquo tuto loco, secundum quod est in diœcesano, & Inquisitoribus videbitur resolvenda, & expendenda per confluum eorum in favore dei, & ad haereticos extirpandos, non obstante modi divisionis statuto aliquo, condito aut condendo.

L E X X X I V .

§. 35. Si quis autem de cetero aliquod istos in statutis, aut constitutionum attentaverit delere, diminuere, vel mutare, sine auctoritate Sedis Apostolicae speciali, Potestas, seu Rector, qui pro tempore fuerit in illa Civitatis vel loco, teneatur cum tantum defensionem haereticorum publicum & faustum, secundum formam præscriptam perpetuò publicè infamare, atque punire in libris quinquaginta Imperialibus in pecunia numerata, quam si exigere non poterit, extra maleficium banno supponat, de quo exiū non valeat nisi solverit duplam dictæ pecunia quantitatem.

L E X X X V .

§. 36. Teneatur sane Potestas seu Rector infra decem dies sui regiminis syndicare præcedentem proximè Pontestatem, vel Rectorem, & ejus etiam assessorum, per tres viros Catholicos, & fideles, electos ad hoc per Diœcesanum, si fuerit præsens, & per fratres Prædicatores, & Minorum de omnibus his, qua in statutis istis, seu constitutionibus & legibus contra haereticos, & eorum complices editis continentur, & punire ipsos, si excesserint, in omnibus & singulis quæ omiserint, & cogere restituere de propria facultate, non obstante si per aliquam licentiam consilii vel alterius cuiuslibet à syndicatione fuerint absoluti.

L E X X X V I .

§. 37. Jurabunt autem prædicti tres viri bona fide syndicare præfatos de omnibus supradictis.

L E X X X V I I .

§. 38. Carterum teneatur Potestas seu Rector cuiuslibet Civitatis vel loci, delere, seu abraderre penitus de statutis vel capitularibus cōmuni, quodcumque statutum, conditum vel condendum, inventari contradicere istis constitutionibus, seu statutis & legibus quomodolibet obviare: & in principio, & in medio sui regiminis, haeretica statuta, seu constitutiones, & leges in publica concione solemniter facere recitati: & etiam in aliis locis extra Civitatem suam vel locum, sicut Diœcesano seu Inquisitoribus & fratribus supradictis visum fuerit expedite.

L E X X X V I I I .

§. 39. Porro hæc omnia statuta, seu constitutiones & leges, & si quæ aliae contra haereticos, & eorum complices, tempore aliquo auctoritate Sedis Apostolicae condentur, in quatuor voluminibus unius tenoris debent continentur: quorum unum sit in Statutario communis cuiuslibet Civitatis, secundum apud Diœcesanum, tertium apud Fratres Prædicatores, quartum apud Fratres Minores, cum omni sinceritate serventur, ne possint per falsarios in aliquo violari.

Dat. Perusii Idibus Maii, Pont. nostri Anno nono.

Dat. P. A. g.

die 15. Maii

Sequitur declaratio d. Constitutionis.

I N N O C E N T I U S E P I S C O P U S, Edita A.D.
Servus Servorum Dei: Dilectis filiis fratribus Ordinis 1254
Prædicatorum, Inquisitoribus heretica prævictis in Pro-
vinciâ Lombardie: Salutem, &c.

Cum in constitutionibus nuper à nobis contra haereticos promulgatis, inter alia contineri dicatur expelere, ut domus, in qua haereticus vel haeretica inventus fuerit, ac ei contigui, si fuerint ejusdem domini, sine sporeparationis funditus destruantur, nostro petitis certificati responso, quid sit de turribus in casu hujusmodi observandum.

§. 2. Ad quod breviter respondeamus, quod nostræ intentionis exitit & existit, ut in eo casu idem in turribus, & in dominibus iudicium observetur.

§. 3. Lignum vero, lapides, & tegulas domorum & turrium, quæ taliter destruantur, eo modo distribui

decreci

i

Declaratio

qua refert

pro conf. in

§. 17. &

§. 34.

INNOCENTIUS QVARTVS.

120

*Declarans
Alex. & C. G.
cit. in rub.
Dat. P. A. 11.
die 29. Iulii.*

X.

decernimus, quo res alias ibidem inventas dividi mandamus in constitutionibus antedictis.

Dat. Anagnie, 4. Kal. Augusti, Pont. nostri Anno 12.

De cautione præstanda à fautoribus hereticorum, ad fidem redeuntibus, & de applicatione penarum, in casu contraventionis.

Hoc idem covetur inf. in consl. 14. Alex. IV. Super.

Edita A.D. 1253.

I N N O C E N T I U S E P I S C O P U S,
Servus Servorum Dei: Dilectissimis filiis Priori Provinciali
Ordinis Prædicatorum, & Inquisitoribus hereticæ prævi-
tatis in Lombardia, Romaniola, Marchia Anconitana,
& Tervisina, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Fauores ha-
reticorum
cavant, &c.

Cum Venerabilis frater noster Albanensis Episcopus auctoritate nostra super extirpatione pravitatis hereticæ inter alia duxerit statuendum, ut Inquisidores hereticorum in Provincia Lombardia, à credentibus, fautoribus, receptatoribus, & defensoribus hereticorum ad obedientiam Ecclesiæ redeuntibus, sub pena pecuniaria cautionem exigerent, quod fidem Catholicae firmiter teneant, & ulterius favorem aliquem hereticis non impendant: & nos statutum hujusmodi approbaverimus ex abundantia, ut firmior uester maneat in hac parte procelsum, predicta vobis, & his quos in hujusmodi contingit ministerio subrogari, auctoritate praesentium duximus committenda.

Dat. P. A. 10.

die 29. Ian.

Sequitur declaratio circa penas contravenientium.

Edita A.D. 1253.

I N N O C E N T I U S E P I S C O P U S,
Servus Servorum Dei: Venerabilibus fratibus Archie-
piscopis, & Episcopis per Lombardia Provinciam conſi-
tatis, praesentes licet in inspecturis, Salutem & Aposto-
licam benedictionem.

Iustitia quoad
penas con-
travenien-
tium ex-
agione &
applicationem.

Consonat cō-
dit. Alex. IV.
sup. in rubr.
citata.

Cum per nostras vobis mandemus literas, ut hereticorum credentes, fautores, receptatores, & defensores, qui post præstatam cautionem, quod fidem Catholicae firmiter teneant, & ulterius hereticis favorem aliquem non impendant, in id quod abjuraverant, sunt relapsi: & quos in posterum relati fortes contigerit, ad solvendam peccatum ab ipsis promissam, juxta ordinacionem venerabilis fratris nostri Albanensis Episcopi auctoritate Apostolica factam, per censuram Ecclesiasticam applicazione postposita cōpellatis: fraternitatē vestre p̄ scripta Apostolica mādamus, quatenus de his qua taliter recipere vos contingeret, dilectis filiis Priori Provinciali Ordinis Prædicatorum, & Inquisitoribus hereticæ pravitatis in Lōbardia, Romaniola, Marchia Anconitana, & Tervisina, & substituendis eisdem, in expensis providere curetis ad Inquisitionis hujusmodi officium opportunis.

Dat. P. A. 10.

die 30. Ian.

XI.

Canonizatio S. Petri Martyris Veronensis, pro-
fessoris Ordinis Fratrum Prædicatorum, & in-
stitutio suæ Festivitatis pro die 29. mensis A-
prilis.

Hanc festivitatem duplice officio celebrari jussit Six. V.
ut infra in eius consl. 30. Invictorum.

Edita A.D. 1253.

I N N O C E N T I U S E P I S C O P U S,
Servus Servorum Dei: Venerabilibus fratibus Univer-
sis Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbati-
bus, Prioribus, Archidiaconis, Decanis, Archipresbyteris,
& aliis Ecclesiasticis Prelatis, ad quos littera ista perever-
erint, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Præclarus S.
Petri ad a.
Sancta Redec-
sa jubilans
confitetur.

Magnis & crebris declarata prodigiis Christianæ fidei reffitudo, jam novo, Sancti novi decorata martyrio, signorum recentium fulgore coruscat: Et multis haec tenus roborata portentis, nunc singulatum miraculorum signis confirmatur. Ecce de instanti, & moderno fidei pugile, nova gaudia prodeunt, triumphalia si-

gna notescunt, vox fusi sanguinis intonat, incliti Martys tuba clangit, terra non silent sudans aspersione cruentis: resonat regio nobili prædicta bellatoræ; ipsa metaque gladius particida proclamat. Hæc sunt certè certa Fidei facia indicia, hæc ipsius idonea testimonia, hæc ejus dignissima munimenta, propter quod letati sunt cœli, & terra in tanti perceptione gaudi pariter exultavit. Grandis adest matre Ecclesiæ causa letitiae, multa ei materia jucunditatis advenit. Habet unde Dominus canticum novum cantet: unde immensa laudis hymnum referat Deo suo. Habet plebs Catholica unde plaudat, levatis Altissimo manus, sonoris jubile vocibus, & letis animis jucundetur. Habet Christiana concio, unde devotas Conditoris concinat cantiones. De horto siquidem Fidei nuper in mensu Regi aeterno dulcis allatus est fructus. De vinea Ecclesiæ in regium calicem affluens noviter liquor influxit. Quoniam fecundus palmes hostili mucrone concitus, habuit plus humoris, quia coheret prescrutis vive viti. De Prædicatorum Ordine florido prodiit rosa rubens, quæ regalibus oblata confectibus, intulit suavitatem odoris. De hujus Ecclesiæ fabrica electus est lapis, qui prelustra, & contumescere politus, decenter superrubis ædibus est insertus. In cœlesti quoque rosario flos amarus, rubro colore rutilans, nunc est natus in mundo, & candido Sanctorum Collegio novum mundicæ lilyum est exortum. Unde factum est magnum in cœlo gaudium, exultantibus Sanctis omnibus, & solemnitatem agentibus tanti festi.

§. 1. Sanè B. Petrus de Ordine Fratrum Prædicatorum s. Petrus Lombardus origine, prudenter attendens dolosi Mundi fallacias, & devia sculpi desfluentis (cujus blanditiis quis

*Ordini-
strum Pri-
catorum
fessor fidei*

læditur, cum lenitur) cum ab his in adolescentia annis provide declinasset, vitæ semitam eligens tutorem, ut à lubricis caute pede retracto, firmis posset incedere gressibus, ad divina obsequia se totaliter transtulit, in Evangelicæ institutione oblectantiam cuncta sua convergens studia, & universas ditigens actiones, rectum & lucidum callem sequens, salubrem videlicet ipsius Ordinis regulam, per quam regi valerer & dirigi, duci etiam & induci ad speratam requiem post laborem.

§. 2. In qua utique triginta ferè annorum spatio, ful-
tus caterva virtutum, Fide p̄sambula, Spe altante, co-
mite Charitate, sic prævaluit & profecit, circa ipsius maximè defensionem Fidei (pro qua totus ardebat) quod contra illius diros hostes, mente intrepida, ferventique spiritu, continuum certamen exercens, suum tandem agonem diutinum (viætrici superante martyrio) feliciter consummavit. Et sic ipse Petrus, firmus in petra fidei, petra demum passionis allitus, ad Petram CHRISTUM dignè laureandus ascendit. Porro ne sacra suorum actuum vos exempla prætereant, aliqua de vita ejus ad instructionem & profectum audientium, referamus.

§. 3. Ipse namque veritatis filius, & bonitatis alumnus, conversatione conspicuus, spectabilis fama, & opinione mirabilis, miro præfulsisse nitore inmunditiae, virginitatem integre custodisse, nec mentis habuisse, nec corporis corruptelam, & nullius mortalis criminis sensisse contractum, firma suorum Confessorum assertione monstratur. Et quia servus delicate nutritus protervit in Dominum, carnem suam assidua cibi & potus parvitate restrinxit. Ne verò per otii desidiam hostilibus pateret insidiis, in justificationibus Domini exercetbarat assidue, ac eo circu licea totaliter occupato, locum in ipso illicita non haberent, & à spiritualibus nequitiis tutus esset. Nocturna quidem silentia humana deputata quieti, post dormitionem brevem, decurrebat in studiis lectionum, & somni tempus vigiliis occupabat. Dies autem impendebat comodis animatum, vel sedulis imminentendo prædicationibus, vel confessionum audientia insistendo, aut hereticum dogma pestiferum validis rationibus confutando, in quibus specialis dono gratia noscitur clausisse. Devotione insuper gratus, humilitate lenis, obedientia placidus, benignitate suavis, pietate compatiens, patientia constans, charitate præstabilis, & in cunctis morum maturitate compositus, alios profulsi virtutum aromatibus attrahebat. Fervens quoque amator fidei, cultor præcipius, propugnator ardenter, sic animo suo

*Multum
in eo pri-
mum
Virtutis
quamplu-
mis claris*

illam

illam impresserat, sic se totum in illius inaniparatus obse-
quium, quod quoque ipsius verba & opera virtutem si-
dei redolebant. Cuius dulcedinem linguā ejus, velut
redundans favus, copiose distillans, semper illius docu-
menta suavia propinabat.

§. 4. Pro hac inquam mortem subite cupiens, hoc
principaliter à Domino, astensis & crebris supplicatio-
nibus postulasse probatur, quod non sineret eum ex hac
luce migrare, nisi sumpto pro illa calice passionis. Unde,
quia metuit tantus athleta specialem palmarum de pugna
tam strenua, reportare, ac in cœlestem patriam, se quis
signitus roseis, introire, cum de Civitate Cœunana, ubi
Fratum sui Ordinis ibi morantum Prior erat, Mediola-
num pergeret, pro exequenda inquisitione contra Hæ-
reticos sibi ab Apostolica Sede commissa, (sicut in publica
prædicatione predixerat) quidam de ipsorum hæretico-
rum cedētibus, p̄ce illorum inductus & pretio, in eum
iter salutaris propicii prosequenter, funestus insilīt.
In agnum utique lupus ferus in mitem, in pium impius,
furibundus in manuatum, & in modestum effrenās, pro-
fanus in Sanctum præsumit insultum, exercet conatum,
mortem intentat. Sacrum autem illius caput gladio crudi-
lēter impetens, diris in ipso impressis vulneribus, & sa-
tiato sanguine justi enī, venerandum illum non diver-
tentem ab hoste, sed exhibentem se protinus hostiam &
caſoris sustinentē in patientia truces i&etus, dimisit (spi-
ritu petrē superna) in ipso loco passionis occisum. Ipso
quoque sacrilego, percussuras in CHRISTI ministrum
geminas inculcante, ille non querulosa voce murmurās,
sed sufferens omnia patienter, suum Domino spiritum
commendabat, dicens: In manus tuas Domine commen-
do spiritum meum. Symbolū etiam cœpit dicere Fidei,
cujus nec in hoc articulo desit esse p̄aco, prout ipse
nefandus, qui à fidelibus captus fuit, & quondam frater
Dominicus, qui comes illius erat, & ab ipso lietore per-
cussus, diebus aliquibus supervixit, postea retulerunt.
Sic granum frumenti cadens in terram, postea infidelium
manibus compresum & mortuum, uberem consurgit in
spicam. Sic bottus in torculari calcatus, liquoris re-
dundat in copiam. Sic titicum attritus in area, in do-
minicum horreum, excussa palea, deportatur. Sic aro-
mata pilo contrita, odorem plenus circumfundunt. Sic,
inquam, Regnum Cœlorum à violenti percipitur. Sic
per fidem à Sanctis regna sublimia devincuntur. O quam
insigne martyrium, quod titulus tam glorioſus illustrat.
Pro defensione namque ac exaltatione Catholica Fidei,
& assertione obedientiæ Romana Ecclesiæ, vir ille ve-
nerabilis acerrinam mortem tuli. Hic in Ecclesia tan-
quam fidus radians, & lumine fidei, & gratia prædicatio-
nis emicuit. Hic iam in Cœlo, quali lumina confi-
ciuum, & splendore gloriz, & multorum coruscatione
signorum effulget. Quia non vult Dominus ipsius ab-
condere sanctitatem, nec meritorum suorum virtutem
supprimere in occulto; sed inter lucentia Sanctorum
candelabra manifestius exaltare, ut omnibus qui in Ec-
clesiæ domo habitant, proferat clarum lumen.

§. 5. Nam nec in vita latere sic potuit, quin miracu-
lorum claritate pataret. Cujusdam etenim nobilis filium,
pr̄ nimio & horribili totius gula tumore, nec loqui,
nec spirare valentem, levatis ad Deum manus, &
Crucis in eum factō signaculo, illoque accipiente ip-
sius cappam, & infirmo supponente loco, sanavit. Idem
quoque nobilis, vehementi postmodum corporis tortio-
ne gravatus, credens & metuens exinde sibi mortis im-
minere disertem, cappam ipsam, quam ex tunc conser-
vaverat, reverenter fecit aſterre. Quia suo apposita pe-
ctori, mox vermem quendam duo habentem capita, &
pilorum densitate villoſum, evomuit, plena liberatione
secuta. Cuidam etiam juveni muto, immisso digito in
os ejus, suæque linguae soluto ligamine, beneficium lo-
quelæ concessit. Hæc & alia plura dum viveret digna-
tus est per eum Dominus operari.

§. 6. Post mortem vero ipsius, lampades ad sepul-
chrum ejus venerabile dependentes, plures per se ipsas
absque omni humano studio & ministerio, divinitus sunt
accensæ. Quia conveniens nimis erat, ut quoniam igne
ac lumine Fidei excellenter clauerat, singulare de ipso

ignis & luminis miraculum appareret. Quidam autem
dum vesteretur cum aliis, & illius sanctitatem & mira-
cula depravaret, sumptu quodam sub hac attestatione
mortello, quod cum non posset, si circa hæc delinqueret,
transfluir, sentit mox ipsum gemitu suo sic hærentem,
ut illum educere vel inducere non valeret. Quare illid
penitens, & jam vultus mutato colore, quasi sentiens
vicinæ mortis eventum, facto intra se voto, quod lin-
guam de cætero ad talia non laxaret, fuit protinus illo
evomito, liberatus. Hydropea quedam ad locum passio-
nis ipsius, auxilio viri perveniens, fusca ibi oratione, san-
tatem integrâ mox accepit. Obsessus à dæmonibus lon-
go tempore mulieres, Martyr ipse, dejectis illis cū mul-
to sanguinis vomitu de corporibus, liberavit. Febres ex-
pulit, languores curavit plurimos & diversos. Cujusdam
sinistram manus digitum, ex morbo fistula plurium for-
minum concavitate defossum, mira consolidatione san-
vit. Quidam insuper puer ex casu gravissimo sic oppres-
sus, ut motu & sensibus penitus destitutus, tanquam
mortuus deficeretur, * mox apposita de terra suo pectori
sacro ejusdem Martyris criore contacta, incolumis exur-
exit. Quidam cujus carnem cancer edax sedula cura-
tione vorabat, linitis hujusmodi terra vulneribus, est cu-
rata. Alii etiam diversis infirmitatibus occupati, qui se-
pulchrum ejus in vehiculis & aliis suffentaculis adie-
runt, exinde postmodum plena incolmitate recepta, si-
ne aliquibus subsidiis redire. Ad hæc, magna hæretico-
rum, & ipsorum credentium multitudo, cum tantam Fi-
dei adverterenter efficaciam, & ad eam tot certis & aper-
fis signorum indicis, tanquam quibusdam clamantibus
præconibus vocarentur, nec possent quasi tam validæ
illorum instantæ non parere, ad ipsius lucem Fidei de-
siderio nubilo est converfa. Quid plura? his & quād
multis aliis miraculis, glorioſis magnificavit Dominus
Sanctum suum, & colendum exhibuit universis.

§. 7. Lætetur itaque totus fidelium cœtus, & laudum
carmina Deo concinat alta voce, quod à suis tanquam
Christi cohæredibus mansiones cœlicæ possidentur.
Exultet mater Ecclesia, quod palmes suis, quem in agro
fidei plantavit & coluit, in cœlesti plantarium est trans-
latus. Gaudet & insignis Fratum Prædicatorum Ordo,
quod ex eo prosluit stella micans, cuius fulgentes radii
in lumen hic peregrinantum diffunduntur.

§. 8. Erubescant fallaces hæretici, Evagelica quidem
fallari veritatis, quod sua mendacia cōmēta vilescent,
& cōvalescunt Catholica & Apostolica documenta. Ob-
mutescant dolola ipsorum labia, & impudentes frontes
decidat jam confusa, cum ille cuius veracem instruc-
tionem, & salutaria monita renuebant, cuique mortis intu-
lere suppliciū, in Cœlo jam regnet inter agmina Beato-
rum. Et mirum, cum aperte conspiciant Dei Ecclesiam
talibus fulciri columnis, talibus parietibus circumcingi,
talibus cōfusurget incrementis, talibus propagaculis cō-
muniri, talibus defensati patronis, talibus miraculis illu-
strari, quod nihilominus in noctis tenebris, & mortis ca-
ligine gradintur, quodque à suis oculis squamas non
abſciunt cœtitatis, ut verū lumen videant & sequantur.

§. 9. Cæterum quia conuenit, ut quem Dominus in
Cœlo magnificat, Mundus colat. Nos de sanctitate vitæ,
ac veritate miraculorum ipsius Martyris inquit fecimus
diligenter. Et quia post inquisitionem solerter, studio-
sam examinationem, & discussionem solemnam, plura &
majora de ipso comperimus, quā insinuata fuissent, eum
de cōmuni Fratum nostrorum, & Prælatorum omnium,
tunc apud Sedem Apostolicā existentium consilio & aſsen-
ſu, consili de omnipotenti Dei virtute, auctoritate quo-
que Beatorum Petri & Pauli Apostolorū ejus, ac nostra,
Sanctorum Martyrum catalogo duximus adscribendum.

§. 10. Ideoque Universitatē vestrā monemus &
hortamur atentè, per Apostolica scripta vobis preci-
piendo mandantes, quatenus tertio Kal. Maii Festum
ejusdem devotè ac solemniter celebretis, & faciatis à
vestris subditis veneratione congrua celebrari. Ut pia
ejus intercessione, & hic à noxiis protegi, & in futuro
semperna consequi gaudia vacatis.

§. 11. Et ut ad venerabile ipsius Sepulchrū aduentius
& affluentius Ch̄ristiani populi confluat multitudo, ac
celebrius

* Aliis de-
ſeretur.

Hinc uni-
versalis pro-
dit fidelium
latitia.

Et hæretico-
rum dege-
runt fallaciis

Ipsum igit̄
hic Ponit.
Martyrum
Catalogo af-
scribit.

Eiusque Fe-
stum die 10.
Apr. celebra-
ri jubes.

Indulgen-
tia ſepul-
chri vñi dia-
bus concedit.

Miraculis
tus emi-
tus.

diam p̄p-
tum.

Bullar. Mag. Tom. I.

122 INNOCENTIVS QVARTVS.

celebrius ejus Martyris colatur festivitas, omnibus vere penitentibus & confessis, qui cum reverentia illuc in eodem Festo annuarium accederint, ipsius suffragia pertinet, de omnipotenti Dei misericordia, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, auctoritate confisi, annum unum, & quadraginta dies, accedentibus vero annis singulis ad predictum Sepulchrum infra ejusdem Festi quindenam, quadraginta dies, de injuncta sibi pentenitia misericorditer relaxamus.

Dat. Perusii, anno Kal. Apr. Pontificatus nostri ann. 10.

XII.

Approbatio Regule à B. Franciso traditæ S. Claræ, & aliis Sororibus.

Hanc regulam mitigavit Vrb. IV. ut inf. in ejus const. 7. Benta ubi hunc secundum Ordinem Sororum, à B. Franciso institutum Ordinem Sancte Clares non capri jussit. Aliqua dubia dicta Regula declaravit Eug. IV. inf. in const. 28. Ordinis. Nonnulla etiam declaravit Leo X. in const. 9. Cum sicut. Ac alia Pius IV. in const. 103. Sedis & huic Ordini privilegium exemptionis à jurisdictione Ordinariorum, solutionque contributionum, specialiter concisit Eugen. IV. inf. in sua const. 18. Licet. Et aliud de non adficandis novis Monasteriis prope eas, dedit Iul. 11. inf. in const. 21. Exponi. Omnesque celebrandi Missas ex pris reformati dispositionibus eis injunctum, certo modo relaxavit Clem. VIII. in ejus const. 105. Ex debito.

Hanc Virginem canonizavit Alex. IV. ut inf. in ejus const. 3. Clara. Materiamque de toto Ordine Franciscano, posui supra in const. 5. Honor. III. Solet. fol.

Edita An.D. IN N O C E N T I U S E P I S C O P U S,
1253. Servus Servorum Dei: Dilectis in Christo filiabus S. Clara
Abbatissæ, aliisque Sororibus, Monasterii Sancti Damiani, Affinatis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

B. Clara, & S' olet annuere Sedes Apostolica piis votis, & honestis approbatione regula à B. Franciso eis traditam per turū ab isto pont.

Quicam approbatio juxta approbationē de ea factam ab Episco; Ostien. & Velletri.

Cajus Episcopij approbatio sic positiur.

S' 1. Devotionis igitur vestra precibus inclinati, quod ab eodem Episcopo super hoc factum est, & ratam habentes, & gratum, illud auctoritate Apostolica confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus, tenorem literarum ipsarum de verbo ad verbum praesentibus inferi facientes, qui talis est.

S' 2. Raynaldus misterione divina Ostiensis & Velletrensis Episcopus, charissimæ sibi in CHRISTO Mater & filie Domina Clara, Abbatissæ S. Damiani Affinatis, ejusque Sororibus, tam presentibus, quam futuris, salutem, & benedictionem paternam. Quia vos, dilecta in CHRISTO filie mundi pompa, & delicia contemplisti, & ipsius CHRISTI ejusque Sanctissimæ Matri sequentes vestigia, elegisti habitare inclusæ corpore & in paupertate summa deservire, ut mente libera possitis Dominino famulari: Nos vestrum sanctum propositum in Dominino commendantes, votis vestris, & sanctis desideriis libenter volumus affectu paterno favorem benevolum impartiri, ea propter vestris piis precibus inclinati, formâ vivendi, ac modûl sancte unitatis ac altissime paupertatis, quam vobis B. Pater Franciscus, verbo & scripto tradidit observandam, praesentibus annotatau auctoritate Domini Papæ, & mea, vobis & omnibus in veltro Monasterio succedentibus, in perpetuum confirmamus, & praesentis scripti patrocinio communimus, quæ talis est.

C A P. I.

Incipit Regula, & forma vita Ordinis Sororum pau-

perum, quam B. Franciscus instituit. Quæ quidem est, sanctum Evangelium Dñi nostri JESU CHRISTI observare, vivendo in obediencia, sine proprio & in castitate. Clara indigna ancilla CHRISTI, & plantula Beatissimi Patris Francisci, promittit observantiam & reverentiam Dñi Papæ Innocentio, & Successoribus ejus canonice intrantibus, & Ecclesiæ Romanae. Et sicut in principio conversionis suæ, una cu Sororibus suis promisit obedientiam Beato Francisco, ita eandem promittit inviolabiliter observare Successoribus suis. Et aliae Sorores teneantur semper Successoribus Beati Francisci, & Sorori Clari, & aliis Abbatis canonice electis, ei succedentibus obedire.

C A P. II.

Si quo divina inspiratione venierit ad vos volens vitam istam accipere, Abbatissa Sororum omnium consensum requirere teneatur. Et si major pars consenserit, habita licentia Domini Cardinalis Protectoris vestri, possit, eam recipere. Et si recipiendam viderit, diligenter examinet eam, vel examinari faciat de Fide Catholica, & Ecclesiasticis Sacramentis. Et si haec omnia credat, & velit ea fideliter confiteri, & ulque in fine firmiter observare, & virum non habeat, vel si habet, & jam Religionem intravit auctoritate Diocesani Episcopi, voto continentia jam emulso, atque etiam longeva, vel infirmitate aliqua, seu fatuitate, ab hujusmodi vita observantia non impediens, diligenter, exponatur ei tenor vita vestre. Et si idonea fuerit, dicatur ei verbum S. Evangelii. Quod vadat, & vendat omnia sua, & ea studeat pauperibus erogare. Quod si facere non potuerit, sufficit ei bona voluntas. Et eaveant Abbatissa, & ejus Sorores, ne sollicitatione de rebus suis temporalibus, ut liberè faciat de rebus suis quicquid Dominus inspiraverit ei. Si tamen consilii requiratur, mittat eam ad aliquos discretos, & Deum timentes, quorum consilio bona sua pauperibus erogentur. Postea capillis tonsis in rotundu, & deposito habitu seculari, concedant ei tres tunicas & mantellum. Deinceps extra Monasterium, sine utili, manifesta, & probabili causa, eidem exire non licet. Finito vero anno probationis, recipiatur ad obedientiam, promittens vitam & formam paupertatis vestrae in perpetuum observare. Nulla infra tempus probationis veletur. Mantellum etiam possint Sorores habere pro alleviatione, & honestate servitii, & laboris. Abbatissa vero de vestimentis discretet eis provideat, secundum qualitates personarum, & loca, & tempora, & frigidas regiones huc necessitatibus viderit expedire. Juvenculæ in Monasterio receptæ, infra tempus etatis legitime teneantur in rotundum. Et deposito habitu seculari, induantur panno religioso, sicut visum fuerit Abbatissa. Cum vero ad ætatem legitimam venerint, induæ juxta formam aliatum, faciant professionem suam. Et tam ipsis quæ aliis Novitiis, Abbatissa sollicitè Magistræ provideat de discretioribus totius Monasterii, quæ in sancta conversatione & honestis moribus juxta formam professionis vestrae, eas diligenter informet, in examinatione, & receptione Sororum servientium extra Monasterium, servetur forma predicta, quæ possint portare calceamenta. Nulla vobiscum residentiam faciat in Monasterio, nisi recepta fuerit secundum formam vestrae professionis. Et amore sanctissimi & dilectissimi pueri, pauperculis panniculis involuti, in præsepio reclinati, & Sanctissimæ Matris ejus monco, deprecor, & exhortor Sorores meas, ut vestimentis semper vilibus indiquantur.

C A P. III.

Sorores literate faciant divinum Officium secundum consuetudinem Fratrum Minorum, ex quo potuerint habere breviaRIA, legendo sine canto. Et quæ occasione rationabiliter, non possint aliquando legendo dicere horas suas, licet eis, sicut aliae Sorores, dicere Pater noster. Quæ vero literas nesciunt, dicant vigintiquatuor Pater noster pro Matutino, pro Laudibus quinque, pro Primo vero Tertia, Sexta, & Nonna, pro qualibet istarum septem, pro Defunctori dicant etiam in Vespere septem Pater noster, & Reci- quiem eternam, pro Matutino duodecim. Sorores literate teneantur dicere Officiu mortuorum. Quando vero Sorores Monasterii vestri migraverit, dicant quinquaginta P. noster. Omni tempore Sorores jejunent. In Nativitate Dñi, quacumq; die veneris, bis refici possint. Cū adolescēib; debili

debilibus, & servientibus extra Monasterium, sicut videbitur Abbatissa, misericorditer disp̄setur. Tempore vero manifeste necessitatis, non teneantur Sorores jejuno corporali. Duodecim vicibus ad injus de Abbatissā licentia, confiteantur in anno. Sic cavere debent, ne alia verba tunc inserant, nisi quae ad confessionem & salutem pertinent animarum. Septem vicibus communicent, videlicet in Nativitate Domini. In quinta feria majoris Hebdōmadae. In Resurrectione Domini. In Pentecoste. In Assumptione B. Virginis. In Festo S. Francisci. Et in festo omnium Sanctorum. Pro communicandis infirmis Sororibus, Capellani intus licet celebrare.

C A P. IV.

In elezione Abbatissā teneantur formam canonicanam obseruare. Procurent ipsa habere Generalem Ministrum vel Provinciam Ordinis Fratrum Minorum, qui verbo Dei eas informer ad omnimodam concordiam, & cōmūnem utilitatē in elezione facienda. Et nulla eligatur nisi professa. Et si nō professa eligeretur, vel alieta daretur, ei non obediatur, nisi prius prohiceatur formā paupertatis vestrā. Qua decadente electio alterius fiat Abbatissā. Et si aliquo tempore appareret universitati Sororu, prædictam non esse sufficiētē ad servitium & communem utilitatē ipsarum, teneantur prædicta Sorores, juxta formam prædictam, quām poterunt aliam sibi in Abbatissā & Matrem eligere: electa vero cogite quale onus in se suscepit, & cui redditura estimationē de grege sibi commisso. Studeat etiam alii magis præesse virtutibus & sanctis moribus, quam ex officio, ut ejus exemplo provocata Sorores, potius ex amore obedient, quam timore. Privatis amoribus caret, ne dū in parte plus diligenter, in totum scandalū generet. Confoletur afflitas. Sit etiam ultimum refugium tribulatis, ne si apud eam remedia defuerint sanitatum, desperationis moib⁹ prævaleat infirmis. Communitatē servet in omnibus, præcipue autem in Ecclesia, dormitorio, refectorio, infirmary, & vestimentis. Quod simili modo servare ejus Vicaria teneatur. Semel in hebdōmada ad injus Abbatissa Sorores suas teneantur ad capitulum convocare. Ubi tam ipsa, quām Sorores, de omnibus & publicis offendis & negligētiis debeat humiliter cōfiteri. Et quā tractanda sunt pro utilitate & honestate Monasterii, ibidē conferat cum omnibus Sororibus. Sape enim Dominus, quod melius est, minori revelat. Nullum debitum grave fiat, nisi de communi consensu Sororum, & manifesta necessitate, & hoc per procuratorem. Caveat autem Abbatissa cum Sororibus suis, ne depositum aliquod recipiatur in Monasterio. Sepe enim de iis turbations & scandala oriuntur. Ad conservandam autem unitatem mutuē dilectionis & pacis, de communi consensu omnium Sororum omnes officiales Monasterii eligantur. Et eodem modo oīlo ad minus Sorores de discretoriis eligantur, quarum in iis quā forma vita vestrā requirit, Abbatissa semper uti consilio teneatur. Possint etiam Sorores, & debeant, si eis utile & expediens videatur, Officiales, & Discretas aliquando removere, & alias loco ipsatum eligere.

C A P. V.

Ab hora Cōpletū usque ad Tertium, Sorores silentium teneant, exceptis servientibus extra Monasterium. Sileant etiam continuē in Ecclesia, Dormitorio, & in Refectorio tantum dum comedunt, præterquam in infirmitaria, in qua pro recreatione & servitio infirmarum, loqui dilcrete semper Sororibus licet. Possint etiam semper ubique breviter submissa voce, quod necesse fuerit infinuare. Non licet Sororibus loqui ad locutorium, vel ad cōstatem, sine licentia Abbatissā, vel ejus Vicariā. Et licētiā ad locutorium, loqui non audeant, nisi præsentibus & audiētibus duabus Sororibus. Ad cratēm vero non præsumant accedere, nisi præsentibus ad minus tribus per Abbatissā, vel ejus Vicariā assignatis, de illis discretis, quae sunt electa ab omnibus Sororibus pro consilio Abbatissā. Hanc formā loquendi teneantur pro posse Abbatissā, & ejus Vicariā observare, & hoc de cratē rarissimē. Ad portam vero nullatenus fiat. Ad cratēm vero pannus interius apponatur, qui non removeatur nisi cum propōnitur verbū Dei, vel aliquod alicui loquetetur. Habeant illi dare. Ipsa autē si indiget, uti possit; sin autem, Sorori

Bullar. Mag. Tom. I.

valvis, & vestibus optimē conjunctum, ut nocte maximē duabus clavibus obseretur, quarum unam habeat Abbatissa, alia vero Sacrista. Et maneat semper obseratum, nisi cum auditur divinum Officium, & pro causis superius in memoratis. Nulla ante solis ortum, vel post solis occasum, loqui ad cratēm alicui villatenus debeat. Ad locutorium vero semper pannus qui non removeatur, interius maneat. In Quadragesima Sancti Martini, & Quadragesima majori, nulla loquatur ad locutorium, nisi Sacerdoti, causa confessionis, vel alterius manifeste necessitatis, quod reservetur in prudentia Abbatissā, vel ejus Vicariā.

C A P. VI.

Postquam altissimus Pater cœlestis per gratiam suam cor meum dignatus est illustrate, ut exemplo & doctrina beatissimi Patris nostri Francisci pœnitentiam ficerem, paulo post conversionem ipsius, una cum Sororibus meis obedientiam sibi voluntariè promisi. Attendens beatus pauper, quod nullā paupertatē, laborem, tribulationem, & contemptum saceruli timeremus, inquit quod pro magnis deliciis habemus, pietate motus, scripti nobis foemam vivendi in hunc modum. Quia Domini inspiratione fecistis vos filias & ancillas altissimi summi Regis Patris cœlestis, & Spiritui sancto vos despōstis vivere secundum perfectionē sancti Evangelii, volo & promitto per me & fratres meos, semper habere de vobis tanquam de ipsis curā diligentem, & sollicitudinem specialem, quod dū vixit diligenter implevit, & fratribus voluit semper impleri. Et ut nūquam declinatamus à sanctissima paupertate, quam cœpimus, nec etiam eis qui post venient lateret, paulo ante obitū suum iterum scripsit nobis ultimā voluntatem suā dicens: Ego frater Franciscus pauperulus, volo sequi vitam, & paupertatem altissimi Domini nostri Iesu CHRISTI, & ejus sanctissima Matri, & perseverare in ea usque ad finē. Et rogo vos omnes Dominas meas, & consilium do vobis, ut in ista sanctissima vita, & paupertate semper vivatis. Et custodite vos multū, ne doctrina, vel cōsilio alicujus, ab ipsa in perpetuū villatenus recedatis. Et sicut semper sollicita sui, una cū Sororibus meis, sanctam paupertatem, quam Domino Deo & B. Francisco promisimus custodire, sic teneantur Abbatissā, quæ in officio mihi succedit, & omnes Sorores, usq; in finē inviolabilitē observare. Videlicet in nō recipiendo, seu habendo possessionem, vel proprietatem, per se, nec per interpositam personam, seu etiam aliquid quod rationabiliter proprietas dici potest, nisi quantum terra pro honestate, & renovatione Monasterii necessitas requirit. Et illa terra non laboretur nisi pro horto ad necessitatibus ipsarum.

C A P. VII.

Sorores, quibus dedit Dominus gratiā laborandi post horam Tertiā, laborent de laborio, quod pertinet ad honestatē & communem utilitatem, fideliter & devotè, ita quod excluso otio anima inimico, sancta orationis ac devotionis spiritum non extinguant, cui debent cōxera temporalia deservire. Et id quod manibus operiātur, assidue in Capitulo Abbatissā, vel ejus Vicariā cōtā omnibus teneantur. Idē fiat de elemosyna aliqua missa pro Sororum necessitatibus ab aliquibus, ut in communī pro eisdem recommendatio fiat. Et hac omnia pro communī utilitate distribuantur per Abbatissā, vel ejus Vicariā de consilio Discretarum.

C A P. VIII.

Sorores nihil approprient sibi, nec domum, nec locū, nec aliquam rem, sed tanquam peregrinæ & advenæ in hoc sæculo, in paupertate & humilitate Domino famulantes, mittant pro elemosyna confidenter. Nec oportet eas verecundari, quia Dñs se fecit pro nobis pauperem in hoc mundo. Hæc est illa celstū altissimā paupertatis, quæ vos charissimas sorores meas, hæredes & Regias Regni celorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit. Hæc sit portio vestra, quæ perducit in terrā viventiū. Cui dilectissimæ Sorores totaliter inharentes, nihil aliud pro nomine Domini Iesu CHRISTI, in perpetuū sub cœlo habere velitis. Nec licet alicui litteras mittere, vel aliquid recipere, aut extra Monasterium dare, sine licentia Abbatissā. Nec quicquā licet habere, quod Abbatissa nō dederit, aut permisit. Et si à parentibus suis, vel ab aliis aliquid mitteretur, Abbatissa faciat illi dare. Ipsa autē si indiget, uti possit; sin autem, Sorori

L 2 indigenti

Modo labo-
randi, ac la-
boratio &
elemosynis.
Abbatissā
configurandis.
De his agi-
tur etiam in
d. 2. reg. c. 8.

indigenti charitatibꝫ communicet. Si verò aliqua pecunia transmissa fuerit, Abbatissa de consilio Discretatum de aliis quorum indiget, illis faciat providere. De infirmis Sotoribus, tam in veneficis, quam in cibariis, & aliis necessariis, quæ carum requirit infirmitas teneatur firmiter. Abbatissa sollicitè per se, vel alias inquirere, & juxta possibilitatem loci charitatibꝫ, & misericorditer p̄tividere. Quia omnes tenentur providere, & servire Sotoribus suis infirmis, sicut vellent sibi serviri, si ad aliquam infirmitatem teneretur. Et secundū manifeste una alteri necessitatem suā. Et si vera mater diligit & nutrit filiam suam carnalem, quād diligentius debet soror diligere & nutritre sotorem suā spiritualem? Quia infirmi in sacris & paleis jaceant, & habeant ad caput capitālia cum pluma. Et quia indigent pedeolis lanceis, & culticis, uti possint. Infirma verò predicit cū ab introcūtibus Monasterium visitantur, possint singula aliquā bona verba sibi loquētibus breviter respondere. Aliæ verò sorores licentiatæ, Monasterium intrantibus, loqui nō audeant, nisi præsentibus & audiētibus duabus discretis Sotoribus per Abbatissam & ejus Vicariis assignatis. Hanc formā loquuntur, pro se Abbatilla & ejus Vicaria obseruare.

C A P. I X.

Penitentia
per Abbatissam
Sotoribus
injungens

Si q̄ Sotorum, contra, formam professionis nostræ mortaliter inimico instigato peccaverit, per Abbatissam, vel alias Sotores, bis vel ter admonita, si non se emēderit, quot diebus contumax fuerit, in terra panem, & aquam corā Sotoribus omnibus in refectorio comedat, & graviori peccati subiecta, si vilum fārit Abbatissæ. Interim dū contumax fuerit, oretur, ut Dominus ad penitentiam eorū illius illuminet. Abbatissæ verò & ejus Sorores, caveat, ne irascantur, vel cōrūbentur propter peccatum alicuius. Quia ita, & conturbatio in se, & in aliis impedit charitatem. Si contigerit (quod ab sit) inter Sotorum & Sotorum, verbo vel signo occasione murbationis, vel scandali aliquando suborti, que turbationis causam dederit, statim antequam offerat manus Orationis suā corā Deo, non solum humiliter prosternet se ad pedes alterius, veniam petens, verū etiā suppliciter roget, ut pro se intercedat ad Dominum, quod si ibi indulget. Illa verò memor illius verbi Domini: Nisi ex corde dimiseritis, nec Pater vester cœlestis dimisit vobis, liberaliter Sorori suā omnem injuriam sibi illataim dimittat. Sorores servientes extra Monasterium longam moram non faciant, nisi causa manifesta necessitatis requirat. Et honestè debeat ambulare, & parum loqui, ut adificari valeat semper intuentes. Et firmiter caveat ne habeant suspecta consilia, vel consilia aliquorum. Nec fās: communates viorum, vel mulierū, ne hac occasione, murmuratio, vel turbatio oriatur. Nec præsumant rumores de sacerdoti referte in Monasterio. Et firmiter teneantur, de iis quis intus dicuntur, vel aguntur, extra Monasterium aliquid non referre, quod possit aliquod scandalum generare. Et si aliqua simpliciter in his duabus offendit, sit in providentia Abbatissæ misericorditer sibi penitentiam injungere. Si autem ex cōsuetudine, vitiōsa haberetur, juxta qualitatem culpe, Abbatissæ de consilio Discretarum, illi penitentiam injungat.

C A P. X.

Obedientia
Sotorum ergo
Abbatissam
& eius penitentiam
in illis
visitandis &
corrigendis
Dilectionem
que inter Sorores.
At prohibi-
tione Invī-
dia, Avari-
tia. &c.
De manere
Abbatissa
habetur etiā
in d. 2. reg.
c. 12.

Abbatissa moneat, & visitet Sorores suas, & humilietur & charitatibꝫ corrigit eas, non præcipiens eis aliquid quod si contra animam suā, & vestre professionis formā. Sorores verò subditæ recordentur, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Unde firmiter suis Abbatissis obediunt teneantur in omnibus his, quæ observare promiserunt, & non anima contraria, & nostræ professioni. Abbatissæ verò tantum familiaritatem habeant circa ipsas, ut dicere possint eis, & facere, sicut Dominus Ancillis suis. Nam ita debet esse, quod Abbatissa sit omnium sororum ancilla. Moneo verò, & exhortor in Domino JESU CHRISTO, ut caveant sorores ab omni superbia, vana gloria, invidia, avaritia, cura & sollicitudine hujus saeculi, detractione & murmuratione, dissensione & divisione. Sint verò sollicitate semper ad invicem servare mutua dilectionis unitatem, quæ est vinculum perfectionis. Et nescientes literas, non curent literas addiscere, sed attendant (quod super omnia desiderare debent) ha-

bere Spiritum Domini, & sanctam ejus operationem, orare semper ad Deum puro corde, & habere humilitatem & patientiam in tribulatione, & infirmitate, & diligere eos qui nos reprehendunt, & arguunt. Quia dicit Dominus, Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum colorum, qui autem perseveraverit usque in finem, hic, salvus erit.

C A P. XI.

Ostia sit matura moribus & discreta, siquæ convenientis ætatis, quæ ibidem in cella aperta, sine ostio in die resideat. Sit ei, & aliqua socia idonea assignata, quæ cum neceſſe fuerit, vicem ejus in omnibus exequatur. Sit autem ostium dubius seris, & diversis ferreis valvis, & vectibus optime conjunctum. Et in nocte maxime, duabus clavibus obseretur. Quarum unā habeat Portaria, aliamque Abbatissæ. In die sine custodia minimè dimittatur, & una clavis firmiter obseretur. Caveant autem studiosissime, & procurent, ne unquam ostium stet apertum ubi minis fieri poterit congruent. Nec omnino aperiatur alicui intrare volenti, nisi concessum fuerit à Sumo Pontifice, vel à Domino Cardinale. Nec ante Solis ortū Monasterium ingredi liceat, nec post Solis occidū sorores intus aliquę remanere permittant, nisi exigente manifesta rationabili, & inevitabili causa. Si pro benedictione Abbatissæ vel pro aliqua in Moniale cōsecranda, vel alio etiā modo, cōcessum fuerit Episcopo alicui Missam intus celebrare, quam patictoribus, & honestiōibus poterit, sit contentus sociis & Ministris. Cum autem intrat Monasterium ad opus faciēndū necesse fuerit aliquos introire, statuar tunc Abbatissæ sollicité persona convenientē ad portā, quatenus illis, non aliis ad opus deputatis aperiatur. Caveant studiosè omnes sorores, ne tunc ab ingreditibus videantur.

C A P. XII.

Visitor vester semper sit de Ordine Fratrum Minorum secundū voluntatem & mandatum nostri Cardinalis, & si talis, de cuius honestate & moribus plena notitia habeatur. Cujus officiū erit, tam in capite, quam in membris corrigere excessus commissis contra formā professio- nis vestrae. Qui stans in publico loco, ut videri ab aliis possit, cum pluribus & singulis loqui licet, quæ ad Officium visitationis pertinet, secundū quod melius videbitur expedire. Capellam erit cum uno socio Clerico bonæ famae, discretionis provida; & duos fratres laicos c. 21. sancte conversationis, & honestates amatores, in subtili- dum paupertatis vestrae, sicut misericorditer à p̄decto Ordine fratrū Minorum semper habuimus, & intuitu pietatis Dei, & Beati Francisci, ab eodē Ordine de gratia postulamus. Nec licet Capellano, sine socio Monasterium ingredi. Et intrantes in loco sint publico, ut se possint alterutrum, & ab aliis intueri. Pro confessione infirmarum qua ad locutoriū ire non possunt, pro comunicandis eisdem, & pro Extrema Unctione, & pro anima recommendatione, licet eisdem introire. Pro exequiis verò, & Missarum solemnis defunctorum, vel ad fodiendam, vel apertoram sepulturam, seu etiā coaptandam, possint sufficiētes idoneæ personæ de Abbatissæ providentia introire. Ad hæc, sorores teneantur semper habere illum de Sancta Romana Ecclesiæ Cardinalibus pro vestro Gubernatore, Protectore, & Correctore, qui fuerit à Domino Papa fratribus Minoribus deputatus. Ut semper subditæ & subiectæ pedibus ejusdem S. R. E. stabiles in fide Catholica, paupertatem, & humilitatem Domini nostri JESU CHRISTI, & ejus Sanctissimæ Matris in perpetuum observemus.

Dat. Perusii Kal. Octob. Pontificatus verò Domini Innocentii Tertii, Anno decimo. Nulli ergo, &c.

Dat. Affisi 5. Idus Aug. Pont. nostri anno undecimo.

Canonizatio S. Stanislai Episcopi Cracoviensis in Polonia, ejusque adscriptio in numerum Sanctorum, cum ejusdem Festivitatis institutione, pro die 8. Maii.

Hanc festivitatem Clem. VIII. die 7. mensis, dupli officio unius Pontificis Martyris celebrandam esse statuit, eo quod die 8. solemnitas Apparitionis S. Michaelis Archangeli sit dicta, ut inf. in ejus const. 31. Qua ad.

INNO

An.D. INNOCENTIUS PAPA IV.
Venerabilibus Maribus, Parochis, Archiepiscopis &
Episcopis, & Clericis filiis, Abbatibus, Prioribus, Ar-
chidiaconis, Decanis, Archidiacomis, & Ecclesi-
cum Prelatis, ad quos littera per venerabilem. Salutem &
Apostolicum benedictionem.

Olim à gentilium oculis tenebrarum detersa calig-
ne, & ab eorum cordibus infidelitatis gelida hy-
me secedente, vernalis ex eo successus antenatus redon-
tium horum venustate decora, quod Ecclesia prius
deserte ac sterili, filii devotione præcipui, valloque con-
stantia præmuniti, nascuntur, qui ut flores primævi, &
diffusam spirant suavitatem odoris, & uberioris per Dei
gratiam fructum sibi proferunt honestatis. Sicque filio-
rum sibi multitudine proveniente innumera, sive loco
à mari usque ad mare tentorium dilatatio infra ipsius inva-
luit terminos, vox turturis gemitus ac doloris, dum seva-
mitescens tyrannorum crudelitas, idolis exterminio tra-
ditis ad lamenta pœnitentia, suffragante illo, cuius stu-
penda luna opera, mirifice se convertit. Gaudet itaque
ob hoc ipsa Ecclesia, quæ probroso detimenta sterilita-
tis abjiciens, salubris incrementa fertilitatis suscepit, ac
nuptiali fœdere nunc illi grata conjungitur, à quo
priusquam esset assumpta de gentibus, invenerat le de-
sertam. Lætitur igitur, amulæque sua de terrestri etiam
ejecta Hierusalem, Synagoga videlicet, dudum sibi hu-
ijsmodi sterilitatis incommoda impingenti, secura res-
pondeat, quod iam sua prolixi fœcunditate, cœlestis mu-
ti Hierusalem cicatrix obducitur, & quæ antiqui habita-
tores vacua domicilia reliquerunt, ipsa sua universitatis
illustrat præfentia fælici,

§. 1. Porro ne hujusmodi exuberante lætitia, quis-
piam in valle misericordia morientium terra, requiem posset
libi polliceri continuam, cuius vita est adversus inimi-
corum ingruentia bella extitorum castra, militia super
terram, ac ne prædicta Ecclesia, qua Mater est cuncto-
rum fideliū, maternæ conditionis expers existeret, si so-
litas, præsertim in partu quorundam filiorum suorum,
matrum parientium molestias non subiret, interdum in-
stauratus quodammodo sibi adversitas opportuna, sicut
in passione pia memorie B. Stanislai Cracoviensis Epis-
copi, cuius meritis præfata resulget Ecclesia, patuit evi-
denter. Cùm enim idem, in fortem Pontificis mini-
sterii dignè vocatus à Domino, super gregis sibi com-
missi prudenter custodiani vigilaret, hostium sagaciter
exploravit insidias, malignantium anticipavit consilia,
et mulique nostri deprehendens laqueos, ipsius caute te-
tacula dissoluebat. Hic nempe pro suis oibis cor-
suum tradidet ad vigilandum diligulo, et si quem
gravi forè deprehenderet tentatione concussum, mox
ubere consolationis adhibito, eum erigeret desolatum:
& quem in bono proficiem adverteret, eum gratula-
tionis de ubere protinus confortaret, ut non minus per
hoc deficiente quam præfatis subditis, se claris
indicis ostenderet esse matrem. Verùm cùm non sine
internæ mentis angustia, Regem Polonorum non sine
Boleslaui, in tantum horrendis voluptatibus subjeci, ut in
carnisque nefandis illecebribus cerneret enerari, ut in
passione ignominia traditus, & inhumanis contumelias
afficiens, corpus mulierum mamillis, avulsis proprijs
exinde liberis, catulos apponeret miserabiliter educan-
dos, ne execrandam fovere malitiam, & iniquitatem ejus-
dem Regis videretur præfatus Pontifex per dissimila-
tionem favere, postquam ipsum à præmissis flagitiis, se-
duela & paterna correctione evocate non potuit, in ip-
sum consultè medicinalem Petri gladium exercuit in
spiritu lenitatis, sperans ut percussus dolens, ad percu-
tientem se in humilitate rediret, Dominum exercituum
suppliciter requirendo.

§. 2. Sed ipse indurato corde medicinam exhorrens,
& increpationem abominans disciplina, imò malleum
velut stipulam reputans, non solum nulla pœnitudine se
correxit, verumetiam ad pejora in sua damnationis cu-
mulum provocatus, juxta aram, non ordini, non loco, nec
tempori deferens, jussit Pontificalibus induitum Antisti-
te per suos satellites diris corporis cruciatibus deputari.

§. 3. Sed ipsi quoties in eum irruere tentant, toties

Bullar. Mag. Tom. I.

compuncti, toties mansueti sunt prostrati.

§. 4. Extunc idem Rex, suæ misericordie impetuosis
tyrannidi, manus in eum convertit sacrilegas, sponsum è
gremio sponæ pægiorem abstrahit ab ovi, patrem inter
filie amplexus, & filium in viscerebus penè obsecnacavit
maternis: faciens irritatus atrocitate ferale, ipsius (proh
dolore) corpus inhumaniter in frusta concidi, velut fin-
gulis membrorum partibus pœnæ inflatio acberetur.

Sed ille, apud quem patientia pauperum non posibit in

fine, non folium rutilantibus hujus Sanctissimi Corpo-

res partes splendoribus illustravit, verumetiam ipsum

nullo in eo cicatricis apparente vestigio, integratæ re-

stituens, aquilatu in suarum præsidio miraculosè à fer-
rum mortis pæstervavit. Gustato denique acerimo, ob

zelum Justitiae, calice Passionis, cum ab eodem Tyranno

toraliter putaretur consumptus, ecce ut lucifer oritur, &

quasi meridianus fulgor in firmamento colurgit, propter

quod ejus faciem nonnulli in suis necessitatibus devo-
tum deprecantur. Ipse quidem defossus securus dormit,

requiescit, & non est qui jam ipsum exterrat. Nec mi-
rum, quia Civitatem illam honoris & gloriae corona in-
signitus inhabitat, ubi est mansio secura, populus sine
mutuare, ac patria totum id continens quod delectat.

§. 5. Verùm ne militans Ecclesia, de tali, ac tanto Pa-

tronio sic atrociter sibi subiacto, inconsolabilius quasi

gemitus lingultuosos emitteret, si beneficiorū ipsius af-

fluentia eam non continget sepius delectabit: litera irri-

gari, ecce gloriosus in Sanctis suis Dominus, volens ejus-

dem Patris plenitudinē gloriose indicis exprimere ma-

nifestis, & præstolanti Ecclesia grata conferre super hoc

recreationis remedia, tot & tatis fecit ipsum famosis mi-

raculicis cotulit (de quibus facta nobis & fratibus no-

stris prout debuit per testes idoneos plena fides extitit)

quod ejus inter sanctos ceteros implorare s. b. dium, re-

putavimus meritò non indignum. Nam mortuis vita, lu-

men cæcis, auditus surdis, verbum mutis, claudis gressus,

epilepticis cerebri robur, & dæmoniacis, immundis ab

eis ejus spiritibus, corporum requies, ad ejus invocationem

nominis, cœlesti dextera subito confertuntur.

§. 6. Propter quod, ne hujus rutilantem lucernam sub

modo peticulosè abscondi continget, quam idem Do-

minus tot mirificis signis recte dispositi super Ecclesiaz

cædelorum hono: ifice collocari, præsertim cum ex hoc

ignorantium Deum propellantur tenebræ, confundatur

perversum hareticorum dogma, & fideliū beata credu-

litas augeratur: Nostrorum fratrū, nēcon & Prælatorum

tunc apud Sedem Apostolicam existentium communica-

to consilio, prædictum S. Stanislau Episcopum, dignè

Sanctorum Catalogo duximus adscribendum.

§. 7. Quocirca Universitati vestrae per Apostolica scri-

pta distretè præcipiendo mandamus, quatenus vii. Idus

Maïi (die videlicet quo mortis absolutoriū vinculo, vi-
tius perenniter, ad fontem supernæ prodiit voluntati)

Festum ejusdem, prout miranda ipsius meritorum magni-

tudo exigit, celebretis, & faciatis solemniter celebrari.

Ut id vobis de thesauris cœlestibus ejus pia intercessio-

ne proueniat, quod ipse, præstante CHRISTO, percepisse

dignoficitur, & possidere perpetuò gloriatur.

§. 8. Ceterum ut Universitati fideliū invisibilis aula

consequendi delicias ex cœcessa nobis potestate defuper

proprietante Domino sit facultas, quinimò & ut nomen

exaltetur Altissimi, si sponte suam Venerabilem sepulta-

ram fideliū procuremus accessibis frequentari, omnibus

verè pœnitentibus & confessis, qui ad dictam sepulta-

riū in memorato Festo, & usque ad octavā ipsius causa-

devotionis accesserint, annuatim ipsius suffragia petitu-

ri, de Omnipotēti Dei, &c. unum annum & quadraginta

dies, accedentibus verò anni singulis ad prædictam se-

pelutram infra ejusdem Festi quindenam, quadraginta

dies de injuncta sibi pœnitentia misericorditer relaxamus.

Dat. A. 11. Kal. Oct. Pontificatus nostri anno 12.

Die 17. Sept.

Definitio quorundam articulorum, circa titus

Græcorum.

Aliam ejusmodi rituum definitionem, vide infra in

conf. 34. Clem. VIII. Sanctissimas.

L 3 Græco

X I

Grecorum verò unionem cum Sancta Romana Ecclesia, vices gerunt Episcopi, per manus impositionem, quam vide infra in constit. 17. Eugen. IV. Latetque. Eorumque subjectionem jurisdictioni Ordinariorum chiesa Divinum cultum, & Sacramentorum administracionem, habes in constit. 7, 4. Pii IV. Romanus. Eorumque licentias celebrandi Latino more revocavit Pius V. in constit. 12. Providentia. Collegium pto eiusdem in urbe instituit Gregor. XIII. ut in ejus constit. 42. In Apostolica. Professionemque fidei ab eis emitendam præfinivit idem Greg. in constit. 33. Ego.

*Edita A.D. INNOCENTIVS, &c. EPISCOPO
1254. Tusciano Apostolica Sedis Legato.*

Pia Pontificis voluntas circa animarum salvam.

Sub Catholicæ professione Fidei atque cultu consister ac proficere universos, cæteris nostræ mentis desiderabilibus præferentes, illud tanquam acceptabilis pleniori desiderio cupimus, & ad hoc velut operativum salutis præcipuum, intimis affectibus anxiis aspiramus. Heo inquit in vno, five connexio cordi inestimabilis gaudii rorem infunderet, si varias gentium nationes ejusdem obseruantia fidei in unum acceptabilem Christo populum adunaret. Id utique anxia nostræ mentis ardorem affluentis lœtitiae refrigeraret itriguo si omnes, quos olim in unum catholicum gregem ovile collegit Dominus, cum multi ab eo discesserint, in idem individualiter Collegium unius Pastoris solidaret magisterium, & custodia communiret. O si Orientalibus Oriens ex alto luceret, & sui luminis illustratione ipsos ad Catholicam reduceret unitatem, ut cum reliquis orthodoxis in unius aula collecti gremio, de matris Ecclesiæ ubere fluenta doctrina salutatis haurirent. Tunc ipsi Ecclesiæ provenient magnum & desiderabile salutare, tunc ejus uterus sobole geminata concreceret, tunc Orientalibus oritur supernæ illuminationis Aurora, tunc eis claresceret Lucifer veritatis, tunc per universam Ecclesiam inundantis gaudii erumperet plenitudo, tunc exultatione nimia claresceret totus orbis, quia valde bonum & iucundum existeret, fratres simul in domo Domini habitare: tunc eadem Ecclesia, multiplicata lœtitia, novæ jucunditatis canticum personaret. Verum quia nonnulli Grecorum jamdudum ad devotionem Sedis Apostolicae redeuntes, ei reverenter obedient & intendunt, licet in expeditis & mores ac ritus eorum, quantum cum Deo possumus, tolerantes, ipsos in Ecclesiæ Romanae obedientia præservenuis. Quanquam in his, quæ animatum periculum patentes, vel honestati Ecclesiastice derogarent, nec debeamus illis deferre aliquatenus, nec velimus.

Dissensio inter Episcopos Latinorum & Grecorum super ritibus.

§. 1. Sanè inter Venerabilem Fratrem nostrum Archiepiscopum Nicolicum, & ejus suffraganeos Latinos ex parte una, & Episcopos Grecos Regni Cypri ex altera, de quibusdam certis articulis discordiam & turbationem fore subiactam, & eorum tenorem articulorum, ac responsiones ipsorum Grecorum ad illos, nobis, ut melius possemus instrui super eis, plene, ac provide per tuas literas intinasti, sollicitè requiriendo, ut providere super hoc Apostolica diligentia curateinus.

§. 2. Nos autem literis ipsis affectuose receptis, ea cum serie & ipsis articulis, ac responsiones easdem, & cætera, quæ continebantur in illis, una cum Fratribus nostris perlegimus, & intelleximus diligenter, prudenter tuam multipliciter in Domino commendantes, & meditantes, ac deliberantes super his, prout rei qualitas exigebarat.

§. 3. Circa hac itaque sic deliberatio nostra resedit, ut Greci ejusdem Regni in unctionibus, quæ circa baptismum in morem Ecclesiæ Romanae teneant & obseruent. Ritus verò seu consuetudo, quæ habere dicuntur unctioni per totum baptizandorum corpora, si tolli sine scandalo, vel removeti non potest, cum, five fiat, five non, quantum ad baptismi efficaciam vel effectum, non multum referat, toleretur. Nec refert etiam utrum in frigida, vel calida aqua baptizent, cum parem vim & effectum in utraque baptismum habere, asseverare dicantur.

§. 4. Soli autem Episcopi confingent Christum in frontibus baptizatos, qui hujus unctione non debet, nisi per Episcopos exhiberi. Quoniam soli Apostoli, quorum

cōfirmatio, vel frontis christinatio representat, spiritum sanctum tribuisse reguntur. Singuli quoque Episcopi in sua Ecclesia in die Cœna Domini possunt, secundum formam Ecclesiæ, Christum confidere, ex balsamo quadam, & oleo olivarum. Nam Spiritus sancti donum in Christi unctione confertur. Et Columba triplex, quæ ipsum designat Spiritum, olive tamum ad arcam legitus reculisse. Sed si suum aliquum ritum in hoc Greci potius servare voluerint, videlicet quod Patriarcha una cum Archiepiscopis & Episcopis ejus suffraganeis, & Archiepiscopi cum suffraganeis suis, simul Christum conficiant, in tali eorum confuetudine tolerentur.

Nullus autem per Sacerdotes, vel Confessores pro satisfactione penitentia, unctione aliqua sollempmodo inungatur. Infirmis verò juxta verbum Jacobi Apostoli, unctione exhibetur extrema. Porro in appositione aquæ, five frigidæ, five calidæ, vel tepidæ, in altaris sacrificio, suam si velint consuetudinem Greci sequuntur, dummodo credant, & assertant, quod servata Canonis forma, conficiatur pariter de utraque.

Sed Eucharistiam in die Cœna Domini consecratam, usque ad annum, praetextu infrimorum, ut de illa vide licet ipsos communicent, non referent. Liceat tamen eis, pro infrimis ipsis, Corpus Christi confidere, ac per quindecim dies, & non longiori temporis spatio, conservare: ne per diutinam ipsius reservationem, alteratis forsitan speciebus, reddatur minus habile ad sumendum: licet veritas & efficacia semper eadem omnino remaneat, nec ulla unquam diuturnitate, seu volubilitate temporis evanescat.

In celebrazione verò solemnitatem, & aliatum Missarum, & de hora celebrandi eas, dummodo in confectione, vel confecratione formam verborum à Domino expressam, & traditis obseruent, & celebrando non transgrediantur horam nonam, suam sequi consuetudinem permittantur.

Sacerdotes autem dicant horas canonicas more suo; sed Missam celebrare, priusquam officium matutinale compleverint, non presumant.

Promovendi verò ad Sacerdotium, & Presbyteri, qui præficiendi fuerint Ecclesiastum regimini, examinentur antea diligenter, si præcipue de horis canonicas & Missarum officiis, secundum distinctionem temporum exquendis, sint sufficienter instructi, ut ad hæc non nisi digni & idonei admittantur.

Cæterum unusquisque Sacerdos in aureo, vel argenteo solùm, aut saltu stanneo calice sacrificet, habens corporale de lino candidum & nitidum, & altare mundis vestimentis opertum, vel decentibus paramentis.

Mulieres autem servire ad altare non audeant, sed ab illius ministerio repellantur omnino.

De jejuniu verò diei Sabbati Quadragesimali tempore, (quanquam honestius & salubrius Greci agerent, si sic toto illo tempore abstinerent, ut nec unico die institutum jejuniu violarent) teneant & servent pro libro mortem suum.

Sacerdotes quoque conjugati, & alii, quibus Parochialrum cura, vel Ecclesiastum Parochiali regimen per Episcopos suos cōmittitur, licet ac liberè possint Parochialorum suorum confessiones audire, ipsique penitentiam injungere pro peccatis. Quia cui licet, vel conceditur quod est maius, competit nimis, nec negari convenit, quod est minus. Liberum tamen sit ipsis Episcopis viros

alios idoneos coadjutores & cooperatores habere, in audiendis confessionibus, & penitentiis injungendis, ac cæteris quæ ad salutem pertinentiis animarum. Ipsique in his per eorum dieceses, absque Sacerdotum ipsorum præjudicio, & gravamine, committere vices suas, cum propter occupationes multiplices, & occasiones varias possit contingere, quod nequeant per easdem dieceses officium suum exequi per se ipsos.

De fornicatione autem, quæ solitus cum soluta committit, quin sit mortale peccatum, non est aliquatenus ambigendum, cum tam fornicarios, quam adulterios à Regno Dei Apostolus affterat alienos.

Ad hæc, volumus & expresse præcipimus, quod Episcopi Greci septem ordines secundum morem Ecclesiæ Romanæ conficiantur.

6.
7.
8.

9.

Eucharistia.

10.

Missarum.

11.

Horis Canonicis.

12.

Promovendi.

13.

Vestibuli.

14.

Mulierum servitio ad altare.

15.

Lejuniu.

16.

Sacerdotibus conjugatis.

17.

18.

Fornicatio-

19.

Ordinibus conficiantur.

mane de cætero conferant, cum hucusque pres de minoribus circa ordinando ne dñe sit, vel prætermisso dicatur. Illi tamen qui jam sunt taliter ordinati per eos, propter nimiam ipsorum maledicinem, in se suscepuntur ordinibus tolerantur.

20. *ad ipsius est lege soluta, ut nubendi cui vult in Domine libetam habent facultatem, secundas, & tertias, ac ultiori etiam nuptias Græci non reprehendant aliquatenus, nec condemnent, sed potius illas approbent inter personasque alias licite ad invicem matrimonio jungi possunt. Secundū tamen nubentes Presbyteri nullatenus benedicant.*

21. *Et quoniam apud eos consueverunt contrahi matrimonia inter personas contingentes se, juxta eorum computationem, octavo gradu, qui secundum computationem & distinctionem graduum, quam nos facimus, apud nos quartus habetur, ne id presumatur deinceps, firmiter prohibemus. Diligenter præcipientes, ut cum in ulterioribus gradibus licite matrimonia contrahantur, in predico quarto consanguinitatis vel affinitatis gradu copulari ulterius non presumant, statutum in hoc generali Concilii observantes. Illos tamen qui jam in gradu hujusmodi contrixerunt, dispensative permittimus in sic contracto matrimonio remanere.*

22. *Denique cum veritas in Evangelio afferat, quod si quis in Spiritum sanctum blasphemiam dixerit, neque in hoc sæculo, neque in futuro dimitteret ei: per quod datur intelligi, quasdam culpas in presente, quasdam vero in futuro seculo relaxari, & Apostolus dicat, quod unusquisque opus, quale sit, ignis probabit, & cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem, & ipsi Græci verè, ac indubitanter credere, ac affirmare dicantur animas illorum, qui susceptra pœnitentia, ea non peracta, vel qui sine mortali peccato, cum venialibus tanen & minutis decadunt, purgari post mortem, & postle suffragiis Ecclesiæ adjuvari. Nos, quia locum purgationis hujusmodi, dicunt non sufficiens ab eorum doctoribus certo, & proprio nomine indicatum, illum quidem juxta traditiones & auctoritates Sanctorum Pattain, Purgatorium-nominantes, volumus quod de cætero apud ipsos isto nomine appelletur. Illo enim transitorio igne peccata utique, non tamen criminaria, seu capitalia, quia prius per pœnitentiam non fuisse remissa sed parva & minuta targantur, que post mortem etiam gravant, si in vita fuerint relaxata.*

23. *Si quis autem absque pœnitentia in peccato mortali decedit, hic proculdubio æternæ gehæcæ ardoribus perpetuè cruciatur.*

24. *Animæ verò parvulorum, post Baptismi lavacrum, & adultorum etiam in charitate decadentium, qui nec peccato, nec ad satisfactionem aliquam pro ipso tenentur, ad pattiam protinus transvolant sempiternam.*

25. *Ordinationes demū, & instituta regularia Sanctorum Patrū & statu Monachorum, præcipimus ab Abbatibus, & Monachis Græcis inviolabiliter observari.*

26. *Fraternitatem itaque tuam hortamus attente per Apostolica tibi scripta mandantes, quatenus præmissa omnia Episcopis Græcis præfati Regni, seriatim, & diligenter exponi facias, districte ipsiis injungens, ut ea sollicitè attendere, studiosè tenere, ac efficaciter observare procurarent, & à suis facient subditis observari. Memoratis autem Archiepiscopo Nicosiensi, & ejus suffraganeis Latinis, firmiter auctoritate nostra præcipias, ut eosdem Græcos super præmissis contra hujusmodi provisionem & liberationem nostram, non inquietent aliquatenus, nec molestent. Contradictores eadem auctoritate appellatione postposita, compescendo.*

27. *Non obstantibus si prædictis Archiepiscopo & suffraganeis, vel quibuscumque à Sede Apostolica sit indulsum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas plenam & expressam, ac de verbo ad verbum non facientes de industro hujusmodi mentionem.*

Dat. P. A. 11. D. 6. Martii. Dat Lateran. 2. Non. Martii, Anno undecimo;

*Quod Inquisitores hereticæ pravitatis possint interpretari statuta Ecclesiastica, & secularia contra hereticos edita. Eosque * filios, ac ne- * corumque potes, & adhaerentes, aut ipsorum opera, be- neficia & officia asequentes, illi privare. Quodque accusatorum & testimoniū nomina publicare non debant.*

Solicitantes verò in confessionibus sacramentalibus denunciando locorum Ordinariis, seu Inquisitoribus, volvis Greg. XV. in const. 34. Universi, infra- som. 4.

INNOCENTIVS EPISCOPVS, Edita An. D. Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Fratribus Ordinis 1254. Predicatorum, Inquisitoribus hereticæ pravitatis: Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Cum negotium fidei Catholica adversus hereticæ *Facultas in- pravitatis errores, vobis, ut vestra prudentia depre- terpretandi* vulpeculas demolientes vineam Domini, sub certa forma per alias literas duxerimus committendum, ut *statuta con- tra hereticos* commissum vobis ab Apostolica Sede tam salubre, ac utile ministerium exequi liberius, ac exercere possitis efficacius in hac parte, interpretandi statuta Ecclesiastica & secularia, contra hereticos edita.

§. 1. Et hereticorum filios, & nepotes, credentium quoque, fautorum, defensorum, & receptatorum ipsorum dignitatibus, personalitatibus, & honoribus quibuscumque ac beneficiis Ecclesiasticis, & publicis officiis.

§. 2. Illos etiam qui hereticorum, vel aliorum prædi- torum interventu, intuitu, vel gratia, talia sunt adepti, *Eos qui il-* vel in posterum asequentur, privandi hujusmodi digni- *lorum opera* *ea a sequun-* *titibus, personalitatibus, honoribus, beneficiis, & offi- *tur.** ciis liberam vobis auctoritate præsentium concedimus potestatem.

§. 3. Sanè volumus, ut nomina, tam accusantium præ- *Probabilitas* *publican. non* *vitatem hereticam, quam testificantur super ea, nulla-* *mina ac-* *tenus publicentur, propter scandalum, vel periculum *cavatorum,* *& testimoniū.** quod ex publicatione hujusmodi sequi posset. Et adhuc beatior dicitis hujusmodi testiū nihilominus plena fides. Quod si simul his non interfueritis exequendis, unus vestrum ea nihilominus exequatur.

Datum Lateran. 7. Idus Martii, Pontificatus nostri D.P. A. 11. 9. Mart.

Inquisitorum hereticæ pravitatis facultas pro- *XVI.* *dendi contra hereticos, eorumque fautores, & negotio Inquisitionis se opponentes, ac Prædicatores quæstuarios: Ac indulgentia pro au- dientibus prædicationem Inquisitorum, vel auxilium præstantibus.*

INNOCENTIVS EPISCOPVS, Edita An. D. Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Ministro, Custodi- 1254. bus, Guardianis, Conventualibus, vel eorum Vicariis, ad- ministrationis Sancti Francisci, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Quidam pœ- *Quidam pœ-* *hibetur obsequium, cum ei pro Catholicæ fidei *hibentis in ex-* *conseruatione, cuius est ipse stabile, & perpetuum funda-* *mentum, pura intentione servitur; providimus speciali-* *ter in hoc ipsi studiosum & placidum, eo cooperante,* *impendere famulatum, & præcipue in Urbe, in Patrimo-* *nio B. Petri, & aliis Terris Ecclesiæ, Regno Apulia, Lō-*bardia, Romaniola, Marchia Tervisina, & Sclavonia, ac* *in Thusecia, circa quas debemus sollicitiū vigilare, in-* *stantius, & validius sagare, contra ejusdem fidei ditos* *hostes, ut cultura salubris per nos agri dominicis im-* *pensa vicini, utilis sit longinquis, & verbi divini semen* *fusum in proximis, fructificet etiam in remotis. Licet Se-* *des Apostolica tales hostes undique indefessa sollicitu-* *dine persequatur, nec unquam ab hujusmodi exercitio* *L. 4. cessa***

cessaverit cura ejus. Convenit namque, ut quia Inquisitores contra pestem hæreticam roborare, ac renovare per diversas sæculi volumus regiones, id agere in Urbe, ac Terris aliis supradictis, majori opportunitate nunc habita nullatenus omittamus. Cum quanto propius nostris adsumus aspectibus, tanto justius, nisi attente saluti prospiceremus ipsorum, possemus argui de negligencia.

*Facultas do-
ra inquisito-
ribus contra
eos & eorum
fauatores.*

§. 1. Ideoque discretioni vestre per Apostolica scripta districte præcipiendo mandamus, in remissionem votis peccatum injungentes, quatenus tam per vos, quam per alios idoneos Fratres vestra cura commissos, quibus negotium hujusmodi, quod principaliter refedit cordi nostro, auctoritate nostra duxeritis, committendum, totis assumentes affectibus, & ferventibus animis prosequentes, ad extirpandam de Provincia tua fili Minister curæ commissa, pravitatem hæreticam sollicitè, ac efficaciter laborantes, si quos ibi de pravitate ipsa culpabiles inveneritis, vel infectos, seu etiam infamatos, nisi examinati velint absolútè mandatis Ecclesiæ obediens, contra ipsos, & receptatores, defensores, ac fautores eorum, humano timore postposito, juxta sanctiones Canonicas, auctoritate Apostolica procedatis: Invocato cōtra eos ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sacerularis. Contradictores per censuram Ecclesiasticam compescendo.

*Facultas eo-
rundem in-
quistitorum
absolvendi
redemptio ad
Fidem.*

§. 2. Si verò aliqui, hæretica labe penitus abjurata, redire voluerint ad Ecclesiasticam unitatem, eis juxta formam Ecclesiæ, absolutionis beneficium impendentes, injungatis eisdem, quo injungi talibus consuevit. Proviso solerter ne simulata conversione redcant fraudulenter, & vos, immo potius se fallentes, sub agni specie gerant lupum.

*Facultas
cooperandi fa-
vientes officio
Inquisitionis.*

§. 3. Quid si forte, quod non credimus, aliqui cuiuscum conditionis, huic negotio se opponere, seu illud praesumpserint aliquatenus impedit, ut non possit per vos procedi liberè in eodem, immo nisi cùm requisiti fuerint, illud etiam invenerint studiosè, contra eos secundum sanctiones Canonicas, eadem auctoritate liberè procedatis.

*Indulgen-
tia que con-
cedendi au-
dientibus
Inquistitorum
Prædicatio-
nem.*

*Indulgen-
tia pro auxiliis
dantibus
contra hæ-
reticos &c.*

*Facultas in-
quistitorum
cōtra præ-
dictores qua-
būrios.*

*D.P. A. 11.
die 18. Mart.*

contemplerint, excommunicationis sententia percellantur, alias animadversione debita puniendi. Qui autem invenerit sola suspicione notabiles: nisi juxta cōderationem suspicionis, qualiteratque persona propriā innocentiam congrua purgatione mōstrarerint; anathematis gladio feriantur, & usque ad satisfactionem condignam ab omnibus evitentur: ita quod si per annum in excommunicatione pestilenterint, ex nunc vel heretici condemnentur. Item proclamaciones, aut appellations hujusmodi personarum minime audiantur. Item Iudicēs, Advocati, & Notarii nulli eorum officium suum impendant alioquin eodem officio perpetuū sint privati. Item Clerici non exhibant hujusmodi pestilenterint Ecclesiastica Sacra menta, nec elemosynas, aut oblationes eorum recipiat. Similiter hospitalarii, aut templarii, ac quilibet regulares alioquin suo preventur officio, ad quod nunquam restituuntur absque indulto. Sedis Apostolicae speciali. Item quicumque tales præsumperint Ecclesiastica tradere seputur, usque ad satisfactionem idoneam, excommunicationis sententia se noverint subiacere, nec absolutionis beneficium mereantur; nisi propriis manibus publicè extumulent, & projiciant hujusmodi corpora damnatorum, & locus ille perpetua caret sepultura. Item firmiter inhibemus, ne cuiquam laicē personā licet publicè vel privatum de Fide Catholica disputare. Qui verò contrafererit, excommunicationis laqueo in nodetur. Item si quis hereticos sciverit, vel aliquos occultū conventicula celebrantes, seu à communī conversatione fidelium, vita & morib⁹ dissidentes, eos studeat indicare confessori suo, vel ali⁹, per quem credit ad Prelati sui, & Inquisitorum heretici pravitatis notitiam pervenire alioquin excommunicationis sententia percellatur. Hæretici autem & receptatores, defensores, & fautores eorum, ipsorumque filii usque ad secundam generationem, ad nullum Ecclesiasticum beneficium, seu officium admittantur. Quod si fecus actum fuerit, decernimus iritum & inane. Nos enim prædictos & quoscumque viros Ecclesiasticos, qui ad preces hujusmodi pestilentiū personarum dignitates, personatus, & quæcumque alia Ecclesiastica beneficia sunt adepti, ex nunc privamus taliter acquisiti: volentes ut tales, & habitus perpetuū careant, & ad alia vel similia nequaquam in posterum admittantur. Illorū autem filiorū emancipationem nullius esse momenti volumus, quorum parentes post emancipationem hujusmodi adinvicem superstitionis heretica, à via declinasse constituerit veritatis.

Dat. A. 11.
m. 15. Iulii. Datum Anagnia, xvij. Kal. Julii, Anno 11.

hujusmodi iniquitatis operarios, qui massam catholicā punitatis fermento proprie contagionis inficiunt, fideles consurgant, stentque nobiscum pro Evangelicis, quas professa sunt, legibus defendendis, salubribus adhortationibus incitati.

§. 1. Quocirca discretioni vestre per Apostolica scripta districte precipiendo mandamus, in remissionem vobis peccaminum injungentes, quatenus in locis ubi contra hereticos vobis inquisitionis officium est commissum, euretis singuli opportuna instantia, contra eosdem hereticos, eorumque fautores, proponere populis publicè verbum Crucis: & eos qui taciti zelo fidei ad extirpandam pravitatem candens votum assumperint, crucis carcerere consignare.

§. 2. Ut autem vobis de prædicatione hujusmodi, & fidelibus, qui ejusdem Crucis ob votum assumperint, copiose mercedis præmium fidelibus, illam indulgentiā: illudque privilegium elargimur, quæ transuentibus in Terra Sancta subsidium, in generali Concilio ceduntur. Cum autem hujusmodi Crucis verbum per vos proponi contigerit, relaxandi omnibus verè pœnitentibus & confessis, qui ad audiendum verbum ipsum devotè affuerint, quadraginta vel viginti dies de injunctis pœnitentias, libera sit vobis & singulis vestrum de nostra concessione facultas. Quod si forte, quod non credimus aliqua Civitas, Communitas, vel persona, cujuscumque conditionis, vel gradus, huic tam salubri negotio se opponere, seu illud præsumpti aliquatenus impedire, ut per vos, vel per alios auctoritate nostra ad hoc deputatos, vel in posterum deputandos, libere procedi non valeat in eodem: inquit si quicumque requisiti illud fovere neglexerint, & juxta officium & posse suum studiosè juvate; contra eos tanquam defensores & fautores hereticorum sublatō appellationis obstaculo, vos vel vestrum singuli auctoritate nostra intrepidè procedatis. Contra quos, prout audacia ipsorum exegerit, Reges & Princes Christianos, neconon Crucifignatos pro Terra sancta succursu, curabimus invoke: cum non minus expediat, inquit, magis, fidem in locis prop̄e positis, quam procul distantibus defensare.

§. 3. Porro non solum inquisitionis vobis super hæretica pravitate commissæ, sed & hujusmodi prædicationis crucis officium in manibus vestris, congruis fautoribus adjuverit, absolviendi juxta formam Ecclesiæ, omnes qui contra pravitatem hæreticam assumperint signum Crucis, ab interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententia canonis, & presentim ab aliis, quas pro incendiis, vel effractionibus Ecclesiastis, seu injectione manuum violentia in personas Ecclesiasticas incurserunt, & aliis quoque sententiis à nobis, vel auctoritate nostra generaliter promulgatis, nisi adç gravis & enormis excessus fuerit personarum, quod ab his oporteat absolutionis beneficium per Sedem Apostolicam obtineri. Necnon & ab illis sententiis, quas adhærendo & favendo contra Ecclesiam quondam Friderico, se tum pro Imperatore gerenti, seu Conrado nato ejus, vel ipsorum fautoribus incurserunt. Egilino de Romanis, Vberto Marchioni Palavicino, Marchionibus, Comitibus, & Baronibus, Capitaneis, Potestatis, rectoribusque Civitatum atque locorum, similibusque personis, qui in Ecclesiæ, & personas Ecclesiasticas s̄eva exercuisse noscuntur, aut eorum bona negligenter occupasse, dumtaxat exceptis: Dummodo assumpto crucis signaculo, votum hujusmodi, qui absoluti fuerint, efficaciter prosequantur; & ipsi caveant, quod de cetero contra Ecclesiam nunquam erunt. Et tam ab ipsis, quam ab aliis præmissis, plena de danis & iniuriis, propter quæ excommunicati noscuntur, satisfactio, vel satisfaciendi sufficiens securitas impeditatur. Necnon & dispensandi cū Clericis, super irregularitatibus, quas celebrando divinaligat sententia canonis contraxerunt. Commutandi quoque vota eorumdem Crucifignatorum voventium, & votorum qualitate pensata: Terra sanctæ votis, aliisque perpetuis quæ communicationis non remittunt remedium, dumtaxat exceptis. Concedendi quoque Crucifignatis eisdem, quod tempore generalis interdicti possint interesse divinis officiis, & Ecclesiastica Sacra menta recipere in locis quibus

Munus
quæsitoris
de quo in
rub.

Indulgentia
pro eis,
audientibus
eorum præ-
cationem.

Facultas Th-
quæsitorum
ab solvendō
Crucifigna-
toris, & cō-
siderationem.

XIX. Inquisitores hæreticæ pravitatis, prædicent contra hæreticos. Et voventes se auxilio ipsorum Inquisitorum, recipient in societatem Crucifignatorum pro Sanctæ Inquisitionis præsidio institutam, cum indulgentiam, & privilegiorum concessione.

Non absimile rescriptum ejusdem Pontificis, est supradictum const. 17. Et nihil præced. Et via estiam infra const. 16. Alex. IV. Firmissime, & Urbani IV. const. 2. Licit.

Hujusmodi Crucifignatorum privilegia, quatenus Concilio Tridentino non adversentur, Pius V. confirmavit in ejus const. 110. Sacrosanctæ.

Etiam A. D.
154. INNOCENTIVS EPISCOPOVS,
Servus Servorum Dei: Dilectis filiis, fratribus Ordinis
Predicatorum Inquisitoribus hæretica pravitatis, prefectoribus & futuris in Lombardia, & Marchia Iannensi, Sa-
lentem, & Apostolicam Benedictionem.

Ecclesiastica. M Alitia hujus temporis in diversis Mundi partibus & maximè in Provincia Lombardia, & perversorum morum peperit corruptelam, ex quibus lethifera pestis hæreticæ pravitatis abundantius solito nocuit pullulasse. Ad extirpationem igitur ejusdem pestis, juxta officii nostri debitum ex animo intendentes, volumus adversus

quibus eadem ex 'indulso Sedi Apostolice celebrantur.
Dummodo in præmissis casibus, si Ecclesiæscis tenen-
tur ligati sententiis, prius absolutionis beneficium af-
sequatur, vobis & singulis vestrum auctoritate p[ro]fessio-
natum, concedimus facultatem.

Dat. P. A. 11.
die 10. Iulii. Datum Anagniæ, 13. Kalendas Iulii, Pontificatus no-
stri Anno undecimo.

XX. Convocatio Abbatum & Priorum Anglie ad
generale Concilium Lugdunense primum, pro
die 24. Junii 1243

*Generalis interdictiōnis Bulla, usque modo à me dili-
genter perquisita, adhuc deficit.*

Edita A. D.
1243.

INNOCENTIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbatibus, &
Prioribus per Angliam constitutis, Salutem, & Apostoli-
cam Benedictionem.

Exordium.

Dei virtus, & Dei sapientia, ejus ineffabili subiecta-
lunt omnia Majestati, à fundationis initio splendo-
re virtutum suam illustravit Ecclesiam. Et sic insignem
reddidit singularis privilegio potestatis, ut per se &
ministerium suum iustitia consequatur effectum, & seda-
to bellorum turbine, mundo posuit tranquillitas prove-
nire.

Causa huius
indictionis
Concilii gen-
eralis, ad
quod Reges,
P[ri]orates
Prælates
convocari.
Id puto per
alias f[ac]ta
lietas, quas
nisi inveni-

§. 1. Hujusmodi enim præminentiam dignitatis dum
nos reverenter attēdimus, qui regimini generalis Eccle-
sie, licet immixti, divina providentia præsidemus, reddi-
m[us] corde solliciti, quod tēpestis horror, qua ipsa tur-
batur Ecclesia, & Religio Christiana concutitur, perno-
stræ provisionis auxilium cœlesti pietate propria pro-
pulsatur. Hinc est quod nos, ut ipsa Ecclesia per fideliū
alabre consilium & auxilium fructuolum, status debiti
possit habere decorum, ac deplorando Terra sanctæ
discrimini, & afflito Romano Impedio properè valeat
subvenire, ac ipvenire remedium contra Tartaros, & alios
contempores fidei, ac persecutores populi Christiani,
neconon pro negotio quod inter Ecclesiam & Principe-
vertitur, Reges Terræ, Prælatos Ecclesiarum, & alios
Mundi Præcipes duximus advocandos.

Convocatio
Abbatum &
Priorum
Anglia ad
idem Concilium
pro die
24. Iunii.

§. 2. Rogamus etiam devotionem vestram, &horta-
mur attente, per Apostolica vobis scripta præcipiendo
mandantes, quatenus ad præsentiam nostram omni pror-
fus occasione postposita, usque ad proximum festum
S. Joannis Baptista, personaliter venite curetis. Ut ipsa
Ecclesia ex vestra visitationis honore spirituale gau-
dium, & ex nostra industria consilium percipiat profu-
turum.

Indicatio
quod Princi-
pem diffidim-
sem ab E-
cclesia ad
iudicium Conci-
lium cita-
vit, in illigis
de Friderico
Imperio.

§. 3. Scituri quod nos dictum Principe in prædicâ-
tione nostra citavimus, ut per se vel per suos Nuntios in
Concilio celebrando compareat, responsurus nobis, &
aliis qui aliquid contra ipsum duxerint proponendum,
& satisfactionem idoneam præstirint.

Modicitas
perfornarum
præcipiens.

§. 4. De perfornarum autem, & evēctionum moderâ-
to numero, illam cum veneris providentiam habeatis,
quod vestris Ecclesiæ nimis non sitis onerosi.

Dat. P. A. 12.
die 30. Ian.
+ alias Ede-
mundi aus-
Edmundi.

Datum Lugduni 3. Kalendas Februario, Ponfificatus
nostrii Anno 2.

Edita A. D.
1247.

Canonizatio S. Eadmundi * Cantuariensis Ar-
chiepiscopi, cum institutione suæ Festivitatis
pro die 16. Novembrio.

Fuit etiam canonizatus postea Ricardus, qui Ead-
mundi Vicarius fuit, ab Urbano IV. in eius const. 3.
Exultet, hic sup. pag.

INNOCENTIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Dilectis fratribus, Ar-
chiepiscopis & Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus,
Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Prepositis, Ar-
chibishopis, & aliis Ecclesiarum Prælates, ad quos

litera ista pergenterint: Salutem, & Apostolicam Bo-
dificationem.

§. 1. Novum Matri Ecclesie gaudium, novi Sancti
celebritate, jocunde læti referimus. Grande à
cælesti Collegio, de Collego novi consortio agi festum
exultanti animo nuntiamus. Gaudet quidem Ecclesia se-
talem ac tantum produxisse filium, qui alios facta con-
versationis exemplo dirigat, & percepto jam beatitudi-
nis præmio firmam spem eis tribuat de salute. Lætatur
nimis tam clara sobole illustrata, qua digno ab om-
nibus attollenda præconio, & devota veneratione col-
da, manifestè declarat, ad hæreditatis æternæ participiū
admittendos, qui ipsam Matrem Ecclesiam fidem ac opere
profitentur, & nullos in supernam posse gloriam, nisi per
eam, tanquam Regni cœlorum clavigeram, introite.
Gaudet cœlestis Patria nobilis habitatoris adventu, ex-
pertumque colonum fidei suis incolis noverit adunari.
Exultant cives cœlestes de celebris aggregatione conci-
vis, de condigno cœli consorte nuper ipsis habito psallat
Sancti. Exurgite igitur & vos fidei zelatores, & unâ cum
Ecclesia Mater nostrâ lætamini de magnificâ & exulta-
tionis confratris. Affluite gaudio, & spem tutam assu-
mite de condigna terrenorum facto compatriota cœlestium.
Exultate ingenti lætitia, quod novellus vobis
apud Deum patronus accrevit, qui adest coram ipso pro
salute nostra placidus intercessor.

§. 2. En siquidem B. Edmundus Archiepiscopus Qui, p[ro]p[ter]e
Cantuariensis sublubriter pensans, ad factotem suum fa-
tetur am affectu dirigi naturali, naturamque collapsam re-
paratorem debere recognoscere proprium Creatorem, &
Redemptorem suum affectuosè, ac studiosè quæsivit. Re-
x namque intentionis lumen bajulans, ad ipsum perfe-
ctorum operum processit gressibus salutis, semiram aliis
& splendoris vite, ac doctrinæ claritate demonstrans. Vnde
horum trium intentionis puræ, perfecti operis, & recti
sermonis dulci concordia, velut delectabili psallens tri-
pudio, tribus hostibus, Carne, Mondo, Dæmons, virtute
perseverantia superaret, digne meruit vera fidei, securæ
speci & fervida charitatis ternario insignitus, summa
Trinitatis arce, trino electorum, Virginum scilicet, con-
tinuum, & conjugatorum ordine preparata palma vi-
ctoriae honorari.

§. 3. Et nunc de suis actibus aliquid dicamus, licet pluribus in
ipsius vita, quo pleniū exponitur, eo relatoris gustui tuncbus in
plus dulcescat, magisque delebet animos auditorum. Ab autem
annis teneris filiu Dei tenerè diligens, eum postmodù te-
nere corde non desit, quia ipsum tenetæ mentis tabula
stylo rectâ considerationis inscripta. Quinimò quandū
majori proficit ætate, tanto pleniori cognitione in amo-
rem ejus exarsit. Et ne fervor spiritus suæ carnis extin-
gueretur ardore, sed mortificatione potius accederetur,
ipsius assidui eam asperitate cilicij edomans, ejus libitū
arctæ abstinentia nebulis alligavit, ut non suo ducta
voto, sed spiritus voluntate, ad licita tute pergeret, & pro-
vidè ab illicitis declinaret. Nā distictis corporis macera-
vit jejunis, antiquorum observantie novoru austritate,
qua sibi metu[m] in idixerat, superaddens, dum delici-
osorum ciborum oblatione despecta, refectio[n]e cō-
tentus humilium communio[n]em, jejuniorum temporibus
à permisso etiam elegit jejunare cibariis, & certis insu-
per in hebdomada diebus amplius abstinere. S[ed]i quoque
prolixitatem odiens, diuturnis vacabat vigiliis, excuso-
que torpore, orationi sedulo insistebat. Cubilis enim
spretæ mollitie, ne requie delicate lentesceret, illa mem-
bris indulgebat jacendo quiete, ut brevi sopore refectus,
protinus surgeret, sequi genuflexionibus, & orationibus
diutius deputaret. Ab initio autem viarum suarum sic
mundè ulque in finem incedere studuit, quod mundo vi-
tato lubrico, in lutum non defluens volutatis, munditiae
nitore præfulsit. Quid amplius? contrivit fragile catinis
vasculum, ut in eo thesaurum aning sibi creditum cau-
tius conservaret. Doctor verè præclarus, ac prædicator
eximus & auditorum mentibus scientiæ lumen infudit,
& pectoribus fidelium (avulsi vitorum tribulis) semina
virtutum injectat. Humilitate quippe sublimis, mansuetu-
dine placidus, patientia fortis, benignitate affabilis,
pietate

ALEXANDER QVARTVS.

131

pietate condolens, misericordia ignoscens & multipliciter eleemosynarum irriguo in subventionem affluens egenorum. Et ut gestorum suorum multitudinem succincta relatione texamus, sic Jesum firmam credulitate cognovit, & agnitus sincerò corde dilexit, ac dilectum totis votis ambivit, quod mundo, & eis quae in mundo sunt, penitus vilipendit, ad cœlestia cunctis studiis inhiavit. Satagens se suo nomini actibus cooptare, ut sicut vocabatur Eadmundus, sic ei vel criminum labe mundum, vel è mundo abducum, seu extra mundi amplexus positum operum testificatione probaret. Vnde tanquam spiritu-
lis homo Eadmundus à carnis cōtagiis in extremitate agēs, & corpus Christi sibi delatum reverenter adorans, hæc verba omni attentione notanda, mira protulisse compū-
ctione aperte monstratur. Tu es in quem credidi, quem
prædicavi, quem docui. Et tu testis es mihi, quod nihil aliud, nisi te Domine, in terra quæsivi. Sicut tu scis quod nihil volo, nisi quod tu vis, hat voluntas tua.

§. 4. Verum cùm vivens Dei Ecclesiam præclaris illu-
minasset meritis, mortuus sae claritatis radios non sub-
traxit, sed quoniam functus hac vita, verius viveret quām
vixisset, eam postmodum illustravit fulgore luminis pleni-
orius. Non enim voluit Dominus sanctitatē mudo sup-
primi tanti viri, quin sicut pluralitate innotuerat me-
ritorū, sic miraculorū diversitate pateret, ut qui tota ip-
sum devotione coluerat, jam secum regnans, venerabi-
liter coleretur. Nam cæcis lumen restituit. Et quod es
gloriosus, de cuiusdam oculis innata cæcitatibus tenebras
infusi visus perspicuitate fugavit. Alii eius lingua natu-
ra diutina taciturnitate ligaverat, libera ram loquendi
tribuit, solvitque silentio facultatem. Leprosam, quan-
dam squamis leprosa mox decadentibus subita, & mirabi-
li abstersione mundavit, tremula paraclitii membra firma-
vit consolidatione nervorum, contractis, attuum ex-
tensione subvenit, tumentem hydrocephalum, corporis exte-
nuatione curavit, & quandam senilis ætatis veteri gibbo-
mis inflexam, restituit, recta sursum ejus facie, sanitati.
His & aliis quæplurimis coruscavit miraculis manife-
stis, quorum seriem non duximus prætentibus inferen-
dam. Convalescit ex ipsis fides Catholica, Judæorum
pertinacia erubescit, confunditur Hæreticorum fallacia,
obscupescit ignorantia Paganorum.

§. 5. Cantet itaque Cantuariorum Ecclesia laudis divinas
canticum, quod inter alias modernis temporibus vene-
rabilibus est decorata. Pattonis, unius quidem rubricata
martyrio, & cōfessione alterius candidata. Exultet pleno
gaudio fertilis Cantuaria, quod ab Ecclesia sue area,
tan parum grammam transmittit ad horrea summi Regis,
Lætitur. & Pontiniacense Monasterium, quod & talium
& tantorum Patrum meruit honorari præsentia, dum
unus ibidem diu degens illud suæ vite moribus nobilitavit,
& alter illoc accedens, ipsum redditâ celo anima,
suis corporis thesauro ditavit, ut quasi adimpleretur
quod ipse gloriosus Martyr Thomas videlicet post longa-
moram, quam exilio sui tempore in eodem continuavit
Monasterio, cùm ipsis Monachis de multa honorificètia,
charitativè sibi ab eis exhibita, respondete juxta voti sui
plenitudinem non valeret, dixisse alterius, quod esset
tibi alius successurus, qui condignam ipsis retributionem
sependet pro eadem. Porro quia quos Omnipotens
Deus perpetua corona gloria in celis magnificat summa
devotionis studio ab hominibus in terris convenit
venerari (ut quod solemnius fideles Sanctorum colunt
memoriæ, eo dignius eorum patrocinium promerentur.)

§. 6. Nos de sanctitate vitae, ac veritate miraculorum
ejusdem Sancti Eadmundi, curiosa inquisitionis solen-
tate, ac districti examinis discussione præmissis, plenaria
certitudinem obtinentes, ipsum de communī Fratrum
noltrorum, & prælatorum omnium tunc apud Aposto-
licam Sedem existentium consilio, & assensu, in dominica
de Adventu qua cantatur, Gaudete in Domino semper.
Sanctorum Catalogo adscribendum, vel iam adscriptum
duximus nuntiandum.

§. 7. Ideoque universitatem vestram monerimus, & ex-
hortamur attente per Apostolica scripta mandantes qua-
tenus xvij. Kal. Decembris (cùm tunc felix ipsius anima
de carnis liberata carcere, ad astra conseruans, aulā ce-
li inbet.

lestem adiicit, paradisi deliciis fruitura) festum ejus-
dem devotè, ac solemniter celebretis, faciatisque vos
Frates Archiepiscopi, & Episcopi per vestras Civitates,
& Dioceses à Christi fidelibus venerazione congrua
celebrari, ut pro ejus interventu, & hinc ab imminen-
tibus possitis periculis erui, & in futuro salutis præmium
consequi sempiternæ.

§. 8. Ceterum ut ad venerabile ejus sepulchrum fer-
ventius, & copiosius Chiliani populi confluat multi-
tudo, ac celebrius ejusdem Sancti agarur solemnitas, om-
nibus vero poenitentibus, & confessis, qui cum rever-
entia illuc in eodem Festo, annuatim accesserint ipsius
suffragia petunt, de omnipotentis Dei misericordia, &
Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate
confisi, unum annum, & xl. dies, accedentibus vero annis
singulis ad prædictum sepulchrum infra ejusdem Festi
octavas xl. dies de injuncta sibi poenitentia relaxamas.

Datum Lugduni 3. Idus Ianuarii Pontificatus nostri,
Anno 4.

ALEXANDER QVARTVS. PONT. CLXXXIII.
ANNO DOMINI MCLIV.

Alexander Quartus, ex Civitate Anagnæ, Raynal-
dus antea vocatus, Philippi ex Comitibus Signi-
filius, Episcopus Cardinalis Ostiensis, & Viterbiensis.
Creatus Neapoli, 8. Kalend. Januarii, anno Domini 1254.
Vixit annos sex, menses quinque, dies 5. Creavit Cardi-
nalem unum. Obiit Viterbiæ, anno 1261. 8. Kal. Junii;
& in Ecclesia Cathedrali S. Laurentii sepultus fuit. Va-
cavit Romana Sedes menses tres, dies tres.

Confirmatio Ordinis Fratrum & Militum Hos-
pitalis Leprosorum S. Lazari Hierosolymitani,
sub Regula S. Augustini.

Quod statum huius Militia plenè dictum infra in con-
stit. 28. Pli. V. Sicuti

ALEXANDER PISCOPVS, Edita An. D.
Seruos Servorum Dei: Magistro, & Fratribus Hospitidis 1253.
Leprosorum Sancti Lazari Hierosolymitani Ordinis San-
cti Augustini.

U. M à nobis petitur, &c. Ea præpter dilicti in
Domino filii vestris iustis postulationibus
grato concurrentes asserit, Regulam B. Au-
gustini, quam vos assertis esse professos, sicut
cam hactenus servastis, vobis auctoritate Apostolicæ
confirmatus atque communimus, eadem auctoritate
nihilominus statuentes, ut regula ipsa à vobis & succe-
soribus